

Managing Democratic Transition in Burma

Learning Lessons From Abroad

Proceedings of
International Conference
sponsored by

The Ford Foundation
and
The Burma Fund

June 2001

Managing Democratic Transition in Burma: Learning Lessons from Abroad

*Proceedings of International Conference
sponsored by*

The Ford Foundation

&

The Burma Fund

Zaw Oo, editor
March 2002

Copyright © The Burma Fund
1319 F St., N.W., Suite 303
Washington D.C. 20004

All rights reserved.
First Published March 2002
Printed at the Chulalongkorn University Press.

The Burma Fund holds the copyright of this book on behalf of the the Ford Foundation, which contributed to its development. The views expressed here are not necessarily those of Technical Advisory Network of Burma or the Burma Fund. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical or photocopying, recording or otherwise, without the prior permission from the editor.

The Burma Fund encourages dissemination of its work and will normally grant permission to reproduce portions of the work promptly. For permission to copy individual chapters, please fax (+1 202 6390637) or email (mailbox1@burmafund.org) with complete information to the Burma Fund.

About The Burma Fund

The Burma Fund is dedicated to promoting and sharing knowledge and building capacity essential to the establishment of durable democracy in Burma.

Further information:

www.burmafund.org

Contents

Acknowledgement	i
Background: Managing Democratic Transition in Burma	1
A Summary Report: Conference Proceedings and Discussion Points	7
The Product: How Burma Could Democratize	17

Appendicies

Contributors	51
Participants	52
Conference Agenda	53

Acknowledgement

I would like to thank the Ford Foundation for giving us an opportunity to organize this important conference, “Managing Democratic Transition in Burma: Lessons Learned From Abroad.” I would like to thank specifically to Prof. Andrew Reynolds whose tireless work on organizing the participation of international scholars to the conference made the final event happen. I also owe deep gratitude to Prof. Alfred Stepan and Prof. Stephen Levine who came from far flung places like New York and Wellington on either side of the globe in joining the conference. Again, the conference would not become a successful one if I did not get very supportive help from Prof. Mark Tamthai and Prof. Withaya Sucharithanarugse.

Thanks are due to the Johns Hopkins University Press for permitting to re-print the article, “How Burma Could Democratize,” published in their October 2001 issue of *Journal of Democracy*. I was very privileged to co-author the article with Prof. Reynolds, Prof. Stepan and Prof. Levine, and we all agreed that the conference provided the best opportunity for us to make our original ideas a more practical proposal for Burma.

The views expressed in this publication do not necessarily represent those of the Burma Fund or the Ford Foundation. The editor and authors take full responsibility for the ideas, organization, and analysis presented in the article and discussions elsewhere. I hope that readers find in this report a useful reference for their quest in restoring democratic transition in Burma.

Zaw Oo
Director, Policy and Research Programs
The Burma Fund

Reorienting civil-military relations, introducing functional federalism, and organizing free and fair elections are all critical steps in the process of national reconciliation and democratization in Burma. Such themes constitute a key focus of the conference organized by the Burma Fund that organizes policy workshop series in facilitating broad discussions on future democratic transition in Burma.

Published by The Burma Fund
March 2002

Background: Managing Democratic Transition in Burma

1

How Burma Could Democratize

There is an urgent need to promote democratization in Burma, and to prepare future Burmese leaders for a democratic transition. After 10 years of democratic struggle, Burma recently witnessed a series of on-going talks between the military authorities and Daw Aung San Suu Kyi. Although these talks have brought some hopes for the future of Burma, the conditions surrounding the talks are very fragile. It is very important that the democratic opposition is capable of consolidating the talks, formalizing the negotiations and making transition irreversible. As Burma steps into a new phase of political development the Burmese democrats are required to learn new skills and build diverse capacities to engage effectively in the 'transition' process. The Burma Fund (TBF), therefore, is dedicated to facilitate a series of policy workshops that will inform and assist the leadership of the democratic movement in bringing smooth transition from authoritarian rule in Burma. This particular workshop on managing democratic transition will inform the Burmese democrats regarding policy options that are available to address the pertinent problems of change in the country. The workshop focused the following areas:

- 1) Civil-military relations during democratic transition
- 2) Electoral system
- 3) Structure of the state and federalism

Civil-Military Relations:

In the light of on-going negotiations in Burma, the decision of the Burmese military to withdraw from power will be a very important victory for the democratic movement. Although such development can be a major breakthrough for democratization in Burma, it is not an end in itself. The new democratic regime will face two urgent problems in dealing with Burma's powerful military. First, it needs to address the accountability of the country's human rights violations under military rule. The democratic regime will find this task a great challenge because of the delicacy of maintaining popular support on one hand and preventing backlash from the military on the other. Therefore, the democratic regime will have to adopt a mechanism that can meet three requirements: promoting human rights, accounting for transitional justice and strengthening national reconciliation. Second, the other fundamental task for the democratic regime is institution building, which strengthens rule of law and democratic consolidation for the long run. One key aspect of institution building is to nurture a proper relationship between civilian and military leaderships. Sound civil-military relations strengthen all checks and balances within the governance system that can maintain effective civilian control over

military affairs. Reforms of the internal security system will be a key to advancing democratization.

Electoral System:

Burma gained independence in 1948 after over hundred years of colonial rule under the British Empire. Burma therefore inherited British systems including the 'First Past the Post (FPTP)' electoral system. Anti-Fascist People's Freedom League (AFPFL), the national umbrella front of the liberation movement led the transfer of power from the British and won subsequent elections in 1952 and 1956. In 1958, the ruling AFPFL split into two factions: Stable and Clean factions, the former inherited the League's title and the latter changed the party's name into Pyidaungsu (Union) Party. However, the military intervened the split and U Nu, then the leader of Clean faction and prime minister, was asked to transfer power to the Burmese army in forming a "Caretaker Government."

After 18 months of ruling the country, the military's Caretaker Government held a free and fair election in 1960. Pyidaungsu party won a landslide victory on the ticket of democracy (somewhat appealing to anti-military sentiments within the population), Buddhism and open market policies. However, the military intervened again in 1962 with a coup d'état that decisively set Burma onto a completely different path under "Burmese way to Socialism." During the 26-year rule of "Burmese way," the so-called socialist elections were held regularly for the public to confirm candidates selected by the Party. These elections never provided much needed legitimacy to the BSPP, which failed miserably and eventually collapsed under popular uprisings in 1988.

In 1988, the military styled itself the State Law and Order Restoration Council (SLORC) took power from the BSPP, declared martial laws, introduced limited economic reforms and welcomed direct foreign investments. Under severe international pressure, the SLORC decided to hold elections in May 1990. The National League for Democracy (NLD) led by Daw Aung San Suu Kyi emerged as the leading political party of the democratic movement and won the election. The NLD won a stunning landslide victory with a total of 392 seats or 80% of the total seats, whereas the military-backed National Unity Party (NUP) could hold only 10 seats. SLORC, however, refused to honor the election results. Since then, the political crisis has continued to overshadow the country and the mandate of 1990 national elections have not been implemented yet.

As electoral system is one of the most important mechanisms for shaping political competition, it is worth analyzing the election results of the most recent election in Burma. In the hindsight, it would have been possible that if Burma used different electoral system, says, list proportional representation system, then, the election results (share of parliamentary seats) would have been different as followed:

Political Parties	Votes (% of total vote)	Current No. of Seats	Possible Alternative
		(<i>First Past the Post</i>)	(<i>List PR System</i>)
National League for Democracy	59.9%	392	291
Shan Nationalities League for Democracy	1.7%	23	8
Arakan League for Democracy	1.2%	11	6
National Unity Party	21.2%	10	103
Mon National Democratic Front	1.0%	5	5
National Democratic Party for Human Rights	0.9%	4	4
Chin National League for Democracy	0.4%	3	2
Party for National Democracy	0.5%	3	2
Union of Pa-O National Organization	0.3%	3	1
Kachin State National Congress for Democracy	0.1%	3	0
Others	12.8%	28	62

Federalism

The Union of Burma is a nation-state of diverse ethnic nationalities. It gained independence from the British empire in 1948 by the agreement signed in 1947 at the Panglong Conference where independent ethnic nationalities such as Chin, Kachin, Karen, Karenni, Mon, Rakhine (Arakan), Myanmar (Burman), and Shan made the principle of equality as a basis of coming together into a Union.

During the colonial period, the British applied two different administrative systems: “direct rule” and “indirect rule”. The first was applied to the peoples and areas they conquered together with the Burman Kingdom, i.e., “Burma Proper”. “Indirect rule”, on the other hand, was applied to the peoples who were “pacified” or added by treaty (the Shan principalities, for example) to the British empire after the annexation of the Burman kingdom. Under the British policy of “indirect rule”, the traditional princes and local chiefs of the Chin, Kachin and the Shan were allowed to retain a certain level of administrative and judiciary powers within their respective territories.

The Second World War and the Japanese invasion of Burma brought British rule to an abrupt end. The British could return to Burma after the Second World War in the spring of 1945. They outlined their long-term plan for the future of Burma in the form of a White Paper. This plan provided for a three-year period of direct rule under the British Governor, during which economic rehabilitation from the ravages of war was to be undertaken. Next, the Legislative Council of Ministerial Burma would be restored in accordance with the 1935 Burma Act. Only after the elections had been held under this Act would the

legislature be invited to frame a new constitution “which would eventually provide the basis on which Burma would be granted dominion status.”

For the Frontier Areas, the White Paper provided a means of maintaining the pre-war status quo. The Karenni (Kayah) State was still bound by the pre-colonial treaty as an independent nation. Likewise, the Kachin State and the Federated Shan States were also excluded from the administration of Burma Proper, they would, according to the White Paper, have “a special regime under the Governor”.¹ When the Labour Government came to power, Britain reversed its policy, and Burma’s political agenda became largely a matter of bilateral negotiation between the British Labor government and U Aung San’s AFPFL (Anti-Fascist People’s Freedom League).² British prime minister Atlee invited U Aung San to London in January 1947. The meeting’s outcome was the signing of “Aung San-Atlee Agreement,” which guaranteed full independence to Burma within a year. With British’s concession of independence, U Aung San came back to Burma and organized Panlong Conference in February 1947 to discuss the formation of new independence state with leaders of ethnic nationalities. The agreement obtained in Panlong facilitated the final passage of independence in 1948 in the form of a federal union, despite of the loss of U Aung San and other top leaders who were assassinated in July 1947.

In January 1948, the first independent government was formed with U Nu as prime minister and Sao Shwe Thaik, a Shan leader, as President of the Union. Although U Nu offered a consociational-style administration to other prominent leaders who did not win constituent assembly elections in 1947, Burma Communist Party and Karen National Union did not accept the offer and staged rebellion against the government. As a result, a civil war broke out in Burma, which took many years for the AFPFL to regain control over insurgencies while rebuilding the country from the destructions of two world wars.

While Burma regained stability in early 1960s, there were many concerns made by the ethnic nationalities regarding the actual practice of federalism within the Union. Many nationalities leaders regarded the issues such as revenue-sharing, natural resource use, the autonomy of federated states, and the promulgation of Buddhism the “state religion of the Union of Burma” in 1961 as deviations from the Panglong Agreement. In response, U Nu invited all the political leaders and legal experts from all nationalities to what became known as the Federal Seminar at which “the issues of federalism and the problems of minorities would be discussed with a view to finding a peaceful solution.”³ While the meeting was about to make another historic agreement, the military led by General Ne Win seized state power on March 2. With this coup, the federalism in Burma was abolished and one-party socialist state was established.

Endnotes:

1. The White Paper, Part 11, Section 7, cited also in Aung San Suu Kyi, *Freedom from Fear*, (London: Penguin Books, 1991), p. 24.
2. Clive Christie, *Modern History of South East Asia* (London: Tauris Academic Studies, 1998), p. 155.

5

How Burma Could Democratize

A Summary Report

Introduction

The conference on “Managing Democratic Transition in Burma: Lessons Learned From Others” was held at the Siam Intercontinental Hotel in Bangkok on June 11-12, 2001. The conference was organized by the Burma Fund with a grant from the Ford Foundation. About 30 Burmese participants attended the conference together with a few scholars from the U.S., New Zealand, Australia, United Kingdom, and Thailand. Burmese participants came from all walks of life: cabinet ministers of the exile government, members of parliament, leaders of ethnic nationality groups, representatives of civil-society organizations and academics.

The conference was part of the series of policy workshops organized by the Burma Fund to facilitate broad discussions on the critical issues facing democratic transition in Burma. Hon. Mr. Teddy Buri, President of the Members’ of Parliament Union opened the conference by thanking scholars taking interest in Burma issues and by encouraging frank and active interactions. The conference produced a very fruitful exchange of views between those who have comparative knowledge and experience about transitions around the world and those who have deep insights on the dynamics of Burmese context.

There were four sessions in two-day conference; each session consisted of one presenter and either one or two discussants. Each session was followed by discussions among the participants who had adequate time to reflect their views and clarify some rationale behind certain policy recommendations made by the presenters.

Session One: Transitions from Military Rule

Presenter: Prof. Alfred Stepan

Prof. Stepan focused upon three central issues in his presentation: (1) the model of military professionalism; (2) modes of transition from military rule; and (3) post-military structure of the state. Prof. Stepan commented on Huntington’s model of “old professionalism of external defence,” which had five interrelated subarguments: (a) the function of the military is “external defence”; (b) the military skills required are “highly specialized skills incompatible with political skills”; (c) the scope of military action is “restricted”; (d) such professional socialization “renders the military politically neutral”; and (e) the impact on civil military relations “contributes to an apolitical military and civilian control”. He explained that his model of military professionalism differed from Huntington’s model of military professionalism in that, using the same five variables as Huntington, an equally interrelated, but fundamentally opposed, set of arguments. In the new professionalism (1) the function of the military is

“primarily internal security”; (2) the military skills required are “highly interrelated political and military skills”; (3) the scope of military professional action is “unrestricted”; (4) professional socialization is such that it “politicizes the military”; and (5) the impact of the new professionalism on civil-military relations is that it “contributes to military political managerialism and role expansion.” In relating to the case of Burma, one in which a clear military government is the central base of power, he explained that democratization may originate from within such an institutional base. In addition, he also thought that there can be a case in which the military-as-institution, though at one time a component part of the authoritarian regime, seeks to overthrow the military-as-government because it comes to believe that the continuation of the authoritarian regime is detrimental to its long-term core institutional interests. In cases in which the military-as-institution sees the leaders of the authoritarian government as carrying out policies that create a crisis for the military-as-institution, it may be willing to sacrifice many of its own fellow officers-especially the leaders of the military-as-government-in order to transcend the crisis and reequilibrate the situation.

Prof. Stepan also questioned the possibility of “pacted transition” in Burma. He argued that although four-player pacts- involving regime hardliners and regime softliners, and opposition moderates and opposition militants-were increasingly being seen by important scholars in comparative politics as an attractive, and almost a necessary, part of the construction of democratic transitions, there were limits to how one can construct democratic transitions under this mode of transition in certain situations. Like many regimes- “sultanism,” “totalitarianism,” and “early post-totalitarianism”- four-player games of pacted transitions might not be possible in Burma because all of the players do not, and cannot, exist. He further suggested how can a moderated opposition player exist and carry out tactical and strategic bargaining with moderate regime softliners in a sultanistic or a totalitarian regime.

Another important issue Prof. Stepan touched upon was the issue of practising federalism in the context of multiethnic societies. He explained the nature of ethnic conflicts based on identities that (1) Human beings can have multiple and complementary identities. (2) Identities, because they are to a great extent socially and politically constructed, can change extremely rapidly. (3) Political leadership and political choices (such as the choice to make the first multiple and complementary, or polarized and conflictual, political identities. He brought the integrating and disintegrating states of Spain, Yugoslavia, and the USSR as case examples to make all three of these claims painfully clear.

On federalism, he counted that of the nine states that once made up communist Europe, six were unitary and three were federal. The six unitary states are now five states (East Germany has united with the Federal Republic), while the three federal states- Yugoslavia, USSR, and Czechoslovakia-are now twenty-three

independent states and most of postcommunist Europe's ethnocracies and ethnic bloodshed has occurred in these postfederal states. He questioned the relevance of conventional wisdom on federalism such as the classic one made by William Riker, who sees all enduring federations as emerging out of a voluntary bargain to pool sovereignty by polities all of which have a substantial degree of previous sovereign, or namely "coming together" federalism of United States type.

Prof. Stepan put forward the examples of Belgium, Spain, and India, all of originally unitary states with multinational populations, states which, in order to facilitate different groups living together democratically in one state, devolved by constitutional means into federations. He called this "holding together" federalism. Prof. Stepan commented that the US model will not be a model for most new federations, especially if they are multinational, because the US federal model is coming together, demos constraining, and constitutionally symmetrical. He suggested that the possibly new federation in Burma can be "holding together," "demos enabling" federation with "constitutionally asymmetrical" structures binding together various ethnic nationality populations.

The discussion that followed Prof. Stepan's presentation elicited debates on possible transitions in Burma, the future role of the armed forces, and the advantages and disadvantages of federalism for democratic consolidation in Burma. Prof. Stepan in his response gave the example of Brazil's transition where liberalization commenced under the aegis of the military-as-government. However, liberalization was sustained and broadened by a complex process involving governmental concessions and societal conquest--a gradual process of change that can be too possible in Burma.

Session Two: Designing Electoral System in Democratic Transition

Presenter: Prof. Andrew Reynolds

The choice of electoral system in Burma was the result of the influence of British colonialism and the effects of difficult independence struggle that unwittingly nurtured zero-sum political culture. The choice of first-past-the-post electoral system had a profound effect on the post-independence political life of the country, where many rival political parties shunned away from electoral exercise and got involved in extra-constitutional means of competing the dominant political party. The result was a tragic civil war that brought not only massive destructions but also the reign of military rule to the country.

After three decades of political gap between two elections of 1960 and 1990, most political actors and general population in Burma lack basic knowledge and information regarding the choices and consequences of different electoral systems. Against this background, Prof. Reynolds introduced the session in three basic themes of designing electoral system in democratic transition:

Prof. Alfred Stepan

"the possibly new federation in Burma can be 'holding together,' 'demos enabling' federation with 'constitutionally asymmetrical' structures"

(1) variations of different electoral system and rationale of each system, (2) special considerations for disenfranchised groups, and (3) the administration of the system.

Prof. Reynolds explained the importance of electoral system in democratic transitions. He maintained that the particular outcome of election can contribute to political stability in a given country. Political stability is critical for advancing democratic consolidation and rebuilding economy during transition. Prof. Reynolds argued that the elections can enhance stability if people perceive the system to be fair avoiding any discriminations against particular parties or interest groups, and the elected government can efficiently enact legislation and govern the country.

As many participants have requested further clarification on proportional representation options for Burma, Prof. Reynolds provided 4 types of PR options that can be considered for Burma (all options based on 485 members of parliament):

1. National List PR

- Entire nation constitutes a single constituency
- Political parties present a list of up to 485 candidates
- One single vote
- Threshold - 5%, 3%, 1% or no imposed threshold

2. Regionally-based List PR

- Eight regional multi-member constituencies based on existing states:
 - Each region receives seats in proportion to its share of national electorate.
 - Kachin (13), Kayah (4), Karen (14), Chin (10), Burman (339), Mon (28), Arakan (29), and Shan (48).
- Political parties register lists of candidates in each region they wish to contest.
- One single vote
- Threshold
 - No national threshold imposed.
 - Regional constituency threshold anywhere between 5%-0%.

3. National and Regional List PR

- One national constituency - 200 seats
- Eight regional multi-member constituencies (based on States) sharing 285 seats:
 - Kachin (7), Kayah (3), Karen (8), Chin (6), Burman (200), Mon (14), Arakan (18), and Shan (29).

- Political parties present both a national list of candidates and regional lists.
- One or two votes (one national and one regional)
- Thresholds - Both national and regional thresholds can be applied.

4. Mixed Member Proportional

- 285 single member constituencies - Candidates elected by a simple plurality (current First Past the Post System)
- 200 members elected from a national party list - Political parties present candidates list of up to 200 names.
- The list (or 'top up'/compensatory) MPs ensure that overall parties win seats in proportion to their national vote.
- One vote (in the constituency which is then used for the national seat allocation) or Two votes - one constituency vote and one national list PR vote.
- Threshold
 - No threshold in the constituencies.
 - Threshold between (5% - 0%) for the national seat allocation.

Prof. Andrew Reynolds

"the elections can enhance stability if people perceive the system to be fair"

Prof. Reynolds further provided a detailed explanation of how an MMP system might work in Burma. Under the system to be used parties and independents stand candidates in the single member constituencies. Parties also present a list of candidates for the national PR seat allocation. The 200 directly elected "national" party list MPs are allocated after the first past the post seats are won, in such a way as to ensure the overall proportionality of the system. These are in effect "top up" seats which would correct for any disproportionality arising out of the FPTP constituency elections. Ultimately the system will be nationally proportional. If a party wins 50% of the national vote they will win approximately 243 of the 485 seats. If they won 10% they will win approximately 49 seats.

A hypothetical example serves to illustrate how these 'top up' seats ensure proportionality:

Party	Vote %	FPTP seats	National seats	Total seats won	Seat %
A	60%	250	54	304	63%
B	20%	5	97	102	21%
C	5%	0	26	26	5%
D	3%	15	1	16	3%
E	2%	0	11	11	2%
F	2%	0	11	11	2%
Indep.	8%	15	-	15	3%
	100	285	200	485	

Note: Lower house of 485: 285 constituencies and 200 compensatory list PR seats.

Prof. Reynolds also brought in related issues of the representation of women in the parliament and whether any electoral preference should be made on the election of more women candidates to the parliament. He discussed on whether such mechanism should be applied to a party's candidate lists or their parliamentary caucuses. He also touched upon the advantage and disadvantage of PR lists be 'open' or 'closed' and with regard to whether the voters can alter the order of names on the party list or not. Like reservations for women candidates, the discussions also focused on the pros and cons of 'preferred representations' for the military and distinct ethnic groups at least in transition. He ended the session with an optimistic note that if less resourceful countries like Cambodia and Sierra Leone could reform their antiquated electoral systems to more advanced ones, Burma should be able to develop a better electoral system that can promote further democratization in the country.

Session Three: Issues of Federalism, Autonomy and Decentralization

Presenter: Prof. Stephen Levine

Prof. Levine used the constitutional examples of United States, Japan, New Zealand, Tonga and others to highlight the themes for his presentations: (1) the importance of popular sovereignty in constitutional writing; (2) the origins of sovereignty in different levels of governments; and (3) the spirit of constitutionalism.

"We the People" is the most common form of preamble in many constitutions of the world, which emphasized the importance of popular sovereignty. Constitutions are meant to serve people, and constitutions have emerged according to the people's will of designing political structures that are most suited to their needs. People of Japan have enshrined Article 9 in their constitutions that have deprived the Japanese military to wage war against any other nations on earth, making Japan a strictly pacifist state. The humiliating experiences of war on Japan made their people to utilize constitutional means to begin a new chapter in its history, i.e. to prevent militarization of the government while advancing democratization within the country. Like Japan, Prof. Levine said, many other countries and their constitutions place popular sovereignty as the ultimate source of constitutional power of the land.

Prof. Levine reminded that the constitutions are man-made, therefore, they are subjected to errors and failures. Most states that have attempted federalism in particular do not fare very well with their experiments. Nevertheless, it is the permission of 'amendments' in most constitutions make the citizens able to change their constitutions without having needed to go through another revolution or lengthy constitutional conventions. The possibility of 'amendments' make constitutions not so rigid that they can adapt to the practical and changing circumstances of the country.

Here, he emphasized that it is important to realize the origins of sovereignty in different levels of governments. In some countries like the United States, states form the federal government, while in many other countries like New Zealand, federal government form the provincial governments. Therefore, in New Zealand, the federal government at one point abolished the provincial levels of government administration and made the country a unitary state. This kind of amendment cannot be possible in the United States even in the time of severe economic contraction like the years under 'Great Depression' when the federal government wanted to combine all states into manageable economic units. Because the states form the federal government in the United States, the federal government cannot abolish the states.

Constitutions are set up to circumscribe 'powers,' as governments are no angle. The lack of trust among citizens toward their governments are one of the common obstacles facing newly democratic countries; and Prof. Levine thought that Burma can also face a similar problem. Since federalism can be a kind of constitutional arrangement for distribution of authority or sharing of power, it is an excellent tool for the Burmese to overcome mistrust. However, it is a much more complex system with many power centers, it will take time to make citizens familiar to the practice of federalism. On the other hand, federalism is only one of many tools for power sharing, other methods such as coalition formation, separation of power within the government such as executive and legislative branches and independent judiciary mechanisms should be thoroughly studied to make them available to the citizens.

Last not least, Prof. Levine stressed that federal principles are dedicated to the core values of peace, power-sharing and democracy, it is more important to promote these values in the transition of Burma. Such federal principles or values can be nourished even without a federal structure, and the principles not the structures that matter most in the end.

Session Four: Transition in Thailand

Presenters: Prof. Mark Tamthai

Prof. Mark Tamthai shared his experience in dealing with some critical issues facing Thailand during the last seven years since the Thai military's disengagement from politics following bloody uprisings in 1992. He discussed at length on the changing trends of national security policy development in Thailand over the last few years, which he and other scholars played a leading role in shaping them. Thailand's security policy has shifted its focus on 'territorial security' to 'human security' with more participatory development in its making. Prof. Tamthai said that it is very important for the scholars to engage with military professionals and engage them on the issues that concern them most. Security policy is one of such issues; it happens often that sincere discussions on simple questions can lead to dynamic interactions that can shape national

Prof. Stephen Levine

"federal principles are dedicated to the core values of peace, power-sharing and democracy.....Such federal principles or values can be nourished even without a federal structure"

Prof. Mark Tamthai

"a simple type of dynamic can affect the policy-making process at the national level"

policies. It is very instructive for the Burmese participants to learn that a simple type of dynamic can affect the policy-making process at the national level. He also shared Thailand's success in integrating Southern provinces that have been at odds with the central government for many years in the past. Security policy of the past emphasized the 'sameness' among all the regions of the Kingdom, which did not work well. Unity in diversity is increasingly accepted nowadays in Thailand, and security policy for all citizens of Thailand regardless of their regional origin was developed with full participation from the grassroots. As a result, a proper relationship between civilian and military leaders were achieved with more confidence-building engagements on common issues.

Prof. Withaya Sucharithanarugse of Chulalongkorn University added his insight over working with the past in Thailand. He emphasized the importance of trust building among various entities within the body politic during a transitional period. People need to regain their trust in government institutions, while the government cannot rule the country without public trust. He called for more cooperation between Burmese and Thai scholars to work on common interests.

Conclusion

The conference brought a very lively discussions among the participants who debated all the themes set out by the organizers. Although many participants felt that two-day conference has a rather limited time frame to set out any concrete proposals for democratic transition in Burma, they recognized that this conference gave them an opportunity to brainstorm some of the critical issues facing Burma in a most comprehensive and constructive manner. While there are many questions are raised than being answered during the conference, the following points are worth noting:

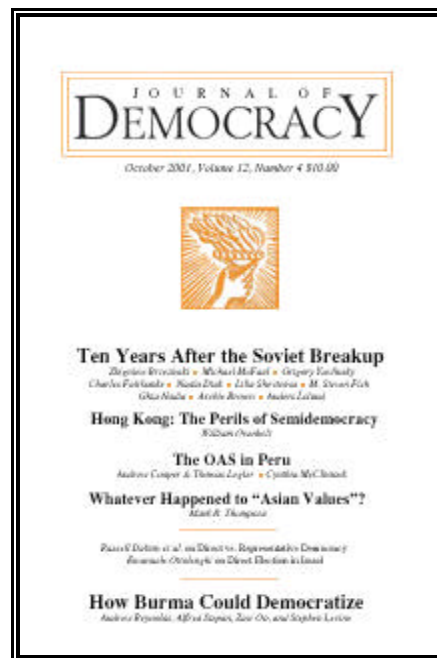
- 1) Some concepts which have become local buzzwords, such as federalism, are found to be understood at a very superficial level among Burmese political activists and leaders. It is thus crucial to provide more opportunities for the key players within Burmese democracy movement to understand common interpretations of the concepts and that their basic rationales are clearly understood.
- 2) For many Burmese participants at the conference, the question of electoral choices for democratic Burma is being introduced for the first time. More workshops and training on the issue is warranted.
- 3) Many participants agreed the ultimate importance of confidence building among various elements within the democratic movement, as well as with the military. Technical solutions and legal structures will not solve all the human problems; and it is clear that it is human will that can resolve deep-seated problems within a country.

HOW BURMA COULD DEMOCRATIZE

Journal of Democracy, Vol. 12, No. 4, October 2001

Reprinted with permission from Johns Hopkins University Press, Baltimore, MD, USA.

HOW BURMA COULD DEMOCRATIZE

Andrew Reynolds, Alfred Stepan, Zaw Oo, and Stephen Levine

Andrew Reynolds is assistant professor of political science at the University of North Carolina, Chapel Hill. **Alfred Stepan** is Wallace S. Sayre Professor of Government at Columbia University. **Zaw Oo**, a native of Burma who was active in the democratic student movement there, is research director of the Washington, D.C.-based Burma Fund and a Ph.D. candidate at American University. **Stephen Levine** is head of the School of History, Philosophy, Political Science, and International Relations at Victoria University in Wellington, New Zealand.

In June 2001, Burma's long-ruling military regime began to intensify its on-again, off-again talks with the leader of the country's largest democratic opposition party, 1991 Nobel Peace Prize winner Aung San Suu Kyi. Observers have split over the meaning of this move. Some see the renewed dialogue as potentially the most important opening in a decade, while others dismiss it as little more than a ruse to forestall further sanctions and perhaps to get some of the current sanctions lifted.

At the request of the Burmese democratic opposition, we recently met with some of its leaders in Thailand.¹ Drawing on our knowledge of comparative politics, we discussed three questions: 1) What has, and has not, been accomplished in the Burmese talks so far? 2) How do military regimes give way to democracy, and how might that happen in Burma? 3) What sort of electoral system and federal arrangements will work best to ensure that free and fair elections are held and honored in Burma? This article is a report and a reflection upon these discussions, out of which emerged both new problems and surprising possibilities.

The military has ruled Burma continuously since 1962. From 1988 to 1997, the junta called itself the State Law and Order Restoration Council (SLORC), a name it changed to the State Peace and Development Council (SPDC) in the latter year. Currently, the SPDC has 19 members. All of them are high-ranking military officers, mostly army generals. The armed services (collectively called the Tatmadaw) are led by Senior General Than Shwe, an army officer who is also the SPDC chairman, head of state, prime minister, and defense minister. Than Shwe may be ill, and on occasion has expressed a wish to retire.

The talks with Aung San Suu Kyi would not have happened without a minimal consensus among the top five generals of the SPDC. However, the talks seem to be under the control of Lieutenant General Khin Nyunt, who is an SPDC member, the longstanding head of military intelligence, and the head of the Office of Strategic Studies (OSS) charged with political and international affairs. Khin Nyunt, who historically has been seen as close to the dying Ne Win (the longtime armed-forces chief), is the leader of what is reputed to be a "soft-line" faction within the upper echelons of the regime. The 12 major generals who are regional commanders are *ex officio* members of the SPDC. Most are close to a reputedly "hard-line" faction led by army commander-in-

17

Journal of Democracy Volume 12, Number 4 October 2001

How Burma Could Democratize

chief General Maung Aye (who himself, however, has also met with Aung San Suu Kyi). The military's dialogue with Aung San Suu Kyi appears closed, but with two top generals possibly leaving the scene, it may in fact be partly open.

Institutionalized oppression, ethnic fragmentation, and political distrust have been facts of life in Burma ever since it won full independence from Britain in 1948.² Indigenous rulers, invariably presenting themselves as the embodiment of "the State," have adopted and refined the old British-colonial strategy of divide-and-rule. Electoral democracy lasted for just 12 years before the military swept away the civilian government in March 1962, but even during the years of multiparty competition, ethnic issues were never entirely laid to rest. The military has always seen itself as the mainstay of the state's integrity.

Burma's minority "nationalities" have never been truly assimilated into the polity of this land of 48 million, as many as 68 percent of whom are thought to be ethnic Burmans. Aside from the Burmans, there are at least eight identifiable ethnic communities based on linguistic, religious, and regional divisions. The Shan represent roughly 9 percent, with the rest of the ethnic breakdown more or less as follows: Karen, 7 percent; Arakanese, 4 percent; Chinese, 3 percent; Mon, 2 percent; Indians, 2 percent; and Chin and Kachin together, 5 percent. While the Burmans are clearly a majority, the political fragmentation of the Burmese state remains a highly charged problem against a historical background of insurgencies and ethnic-secessionist movements. Religious differences are also important: Christians have long filled a leadership role in Karen State, while Arakan State is home to about a million Muslims and Hindus, few of whom are citizens.

The military's hold on power was rocked by a nationwide wave of prodemocracy protest strikes in August and September 1988, but a bloody campaign of repression restored the generals' grip. Aung San Suu Kyi, the daughter of Burma's assassinated founder Aung San, had returned to Rangoon in April of that year in order to care for her ailing mother. As a result of her visible presence and rousing speeches, she emerged as the prodemocracy movement's natural leader.

The generals surprised some by honoring a pledge to hold free elections for the unicameral national legislature in May 1990. Most likely they were counting on a fragmented outcome that would allow them to dominate any new government. In the event, Aung San Suu Kyi's National League for Democracy (NLD) won nearly 60 percent of the vote. Moreover, thanks to Burma's British-style "first-past-the-post" electoral system, this gave the NLD an overwhelming 81 percent of the seats. Throughout the campaign, Aung San Suu Kyi had been kept under house arrest at her home in Rangoon, where she remains as of this writing. The military responded to its defeat at the polls by insisting that the new parliament could not meet until a regime-appointed National Convention drafted a new constitution. The generals then proceeded to grant the NLD only 86 of the 703 seats in this body, which first met in January 1993. (The NLD walked out in late 1995.)

Let us now move to our first question: What has, and what has not,

been accomplished in the talks to date?

The Talks in Burma

Except for a three-month hiatus between February and May 2001, Aung San Suu Kyi has been serving tea to her jailers—the Burmese generals—on a fortnightly basis at her home in Rangoon since October 2000. Most of the talks have been with the military-intelligence wing of the army, up to and including General Khin Nyunt. The discussions, which have been private and confidential, are generally thought to be stuck at the “confidence-building” stage. Yet since June 2001, more than 150 political prisoners have been freed, among them between 35 and 40 members-elect of parliament. Eighteen of the 40 NLD offices in the Yangon (Rangoon) Division have been allowed to reopen. The stateowned media have stopped attacking Suu Kyi and her associates. This sequence of moves is in line with what informed observers consider to be Aung San Suu Kyi’s conditions for a broader set of talks: the staggered release of all political prisoners, a relaxation of the regime’s efforts to suppress NLD activities, and the ending of house arrest for herself and her principal lieutenants, Tin Oo and Aung Shwe.

International pressure has also been mounting. Malaysian Prime Minister Mahathir Mohammad, who has influence with the Burmese generals, encouraged the talks. His compatriot Ismail Razali, the UN Secretary General’s special representative in Burma, has had some success in prodding the generals to enter into and continue dialogue with the democracy movement. In April 2001, Brazilian political scientist Paulo Sergio Pinheiro, UN Special Rapporteur for Human Rights in Burma, was allowed to visit the country, and was able to speak to senior military officers and NLD leaders. There have been recent assessment efforts by the European Union and Red Cross. But perhaps most important of all, the International Labor Organization (ILO) has recommended some of the most severe sanctions in its history against Burma due to widespread forced labor. The ILO has insisted that sanctions not be softened until a team of its experts makes on-site inspections to verify that forced labor has ceased.

If Aung San is reminiscent of Ireland’s Michael Collins—a young mastermind of independence from Britain who was murdered by rivals angry at his willingness to compromise—then his daughter Suu Kyi’s situation resembles that of Nelson Mandela under apartheid. She is the iconic leader of an oppressed people, a world-famous symbol of moral resistance to unjust power. Her authority comes not only from her imprisonment, but from her sheer refusal to be intimidated. Like Mandela, she has been able to open a discreet dialogue with her jailers despite the not entirely unfounded misgivings of her own supporters, apprehensions that have flourished in the absence of information. As in the South African case, the talks are beginning to show signs of hope, but is Suu Kyi in as strong a bargaining position as Mandela was in the late 1980s?

Might the Generals Let Go?

20

How and why do military governments leave power, and leave in such a way that the successor regime is democratic? Are there other cases that can furnish insights into the Burmese situation?

The scenario of military defeat and foreign occupation bringing democracy (as in Japan after World War II) is not on the horizon in Burma. A slightly more likely possibility would see a weakened and divided military regime trying and failing to regain its footing through a misbegotten foreign military adventure. In such a case, a faction of the senior officer corps, fearing for the institutional unity and prestige of the military, could overthrow the losing junta and either hand power to a civilian caretaker (as in Greece in 1974) or encourage rapid elections (as in Argentina after the Falklands War). For Burma, such an adventure would take the form of violating Thai territory in order to attack Burmese rebels, as it has briefly done recently, but it is highly unlikely that border skirmishes will lead to major hostilities.

In a country with a strong democratic past, the military may hold elections in which it hopes to do well, so as to legitimate its rule. If it loses it may give up power, but only after imposing constraints (such as no trials of senior officers) on the first successor democratic governments. This is what happened in Uruguay and Chile in the 1980s. The Burmese military, in a country with a much weaker democratic past, allowed elections in 1990, but then barred the winners from taking power.

Lastly, in the cases of South Korea and Taiwan, which had weak traditions of democracy, military-backed parties that had already participated in semi-free elections (and in the case of Taiwan had undergone political renewal which included the party being led by a civilian) believed that they could retain control through free elections, and were correct for two successive cycles. But ultimately the military-backed parties lost the voting, and accepted the verdict of an entrenched democratic process. The problem with this scenario is that the Burmese generals remember 1990 all too well and harbor no illusions that they can win a fair vote. What may revive this possibility, however, is the chance of new constitutional arrangements assuring them of seats in the legislature and influence over government.

In a context of a deteriorating economy and widespread repression, a spontaneous revolt may occur, as it did in Burma in 1988. But if the military responds with a reprise of the mass killings of that year, the opposition must manage to do what neither the Burmese students nor the non-Burman national movements could do the first time: They must summon the resolve to mount and sustain a unified struggle.

Indeed, in the modern history of defeated mass uprisings, only the nondemocratic regimes of Hungary in 1956 and Czechoslovakia in 1968 managed to recover as effectively from a suppressed revolt as the Burmese military did after September 1988. But the communist rulers in Budapest and Prague had help from Soviet tanks. How did the Burmese generals manage to

restore their grip on power without foreign help? How stable is their regime? And what are the implications for democratization?

Part of the explanation of the Burmese generals' successful political recovery—or “re-equilibration,” as political scientists call it—lies in their success over the last decade at forging “standfast” agreements with 17 of the 24 ethnic armies that operate in or near sections of Burma's enormously long and remote land frontiers. As part of these agreements, some of the more potent ethnic insurgent groups have tacitly been handed control over smuggling and the drug trade in their respective zones. In return, the insurgents refrain from attacking the Burmese Army, and share the wealth from drugs and smuggling with selected Burmese officers. These quid pro quo arrangements mean that the Burmese state (unlike such “failed states” as the government of Sierra Leone, for instance) has managed to reassert a degree of control over the disposition of the “lootable” resources that its country offers.³

The cost to both Burma and the world of the junta's path to reascendancy has been immense. Before 1988, Burma accounted for a tenth of the world's heroin supply. It now accounts for more than twice that, and its share is increasing (thanks partly to the Taliban's efforts to curtail opium-growing in Afghanistan). The bloated military, moreover, may be swelling beyond the point of sustainability. Burma has about seven million men aged 15 to 35; estimates put the number in uniform at around a half-million, or about 1 out of every 14. This is a stunningly high proportion by world standards, and represents a more than threefold increase from the 1980s.

The military has grown in other ways, too. It now controls virtually every aspect of Burmese society: education, the media, public expression. Plus, the top generals have gained ownership over large segments of both private and nationalized companies, a source of wealth considerably enlarged through the illicit drug trade.

While some generals (especially commanders in the drug-rich east) may thrive by milking the black market and drug trade for all it is worth, the nation as a whole steps closer to economic implosion each day. For Burma, the late-1990s Asian financial crisis was devastating. Foreign direct investment flows nearly vanished, plummeting from US\$2.8 billion in 1997 to US\$54 million in 1999, and have scarcely recovered since. Not only did foreign investment dry up, but exports stagnated while imports burgeoned, leading to a trade deficit that has been rising by an average of about 20 percent a year. A balance-of-payments crisis is now a constant threat. The government had just US\$312 million in net foreign reserves last year, enough to pay for less than two months of vitally needed imports.

Given Burma's weak foreign-exchange earning capacity, its currency (the kyat) has come under heavy speculative assault in the black market. The regime's reaction has been to sweep across the capital, arresting more than four hundred exchange traders and effectively shutting down the private currency market.⁴ The latest arrests came in April 2001, as the government attempted to stop the currency's slide from the official rate of 6 kyat to the dollar to a black-

market rate as high as 800 kyat to the dollar.

The sudden depreciation of the kyat dramatically harms many citizens, particularly those living in border areas, as many lower-ranking soldiers and their families do. Not surprisingly, desertions are up as troops find themselves forced to live off the land. Military involvement in extortion, drug dealing, and forced-labor conscription has become common.

What Might a Transition Look Like?

In considering how the changes to date in Burma fit into what we know about democratic transitions, it is well to note at the outset that those activists, analysts, and policy makers who look askance at the current dialogue have ample reason to be suspicious. The Burmese military has held tightly to power for almost 40 years, slaughtering civilian protesters, refusing to honor the results of free elections, and continuing to let political prisoners die in its custody. It is hardly a promising partner for those who wish to see a democratic opening.

It is important, first of all, to avoid confusing democratization with liberalization. For example, Juan Linz and Alfred Stepan argue that *liberalization* may entail “less censorship of the media . . . greater space for autonomous working class activities . . . the releasing of most political prisoners . . . and most important, the toleration of opposition.” All those things are fine, but *democratization* means more, for it “requires open contestation over the right to win control of the government, and this in turn requires free competitive elections, the results of which determine who governs.”²⁵

The key to democratization, in other words, is holding free and fair elections—and then letting the winners rule. So far, there have been absolutely no steps toward this in Burma. Liberalization is not the same thing, and liberalizations can be—and have been—reversed. History is full of examples. Warsaw Pact tanks shut down the Prague Spring; China’s Tiananmen Square student movement was crushed under soldiers’ boots. What the regime gives, it can take away.

In some cases, however, liberalization may become an opening wedge for democratization. This happened in Brazil in the mid-1970s, where a dynamic of regime concession and societal conquest developed, and to some extent in the former USSR in the 1980s. In both Brazil and the USSR, this process received a big boost as a side effect of intrastate conflicts in which one faction of the state tried to gain an edge by promoting the emergence of some previously marginalized groups. It is not inconceivable that something like this could happen in Burma.

Yet even should an opening somehow come to pass, the conundrum of diverse national groups will complicate any attempt at democratization. Burma has at least eight distinct, regionally concentrated, and often mutually mistrustful minority ethnic groups. Whether under the country’s early, democratically elected governments or the socialistmilitary regimes of the last four decades, the numerically superior Burmans (who predominate in the center) have never

managed to reach an accommodation with the minority peoples who cluster along various stretches of the Thai, Indian, Laotian, Bangladeshi, and Chinese borders. The open wounds of ethnic antagonism have frustrated efforts at nationbuilding and the development of a robust constitutional order. Apart from a brief period of postindependence euphoria, Burma has always been riven by both vertical *and* horizontal conflict: The people suspect the government, and the disparate Burmese *peoples* suspect one another. Since 1990, the military junta's favorite tactic for dealing with the "ethnic question" has been quietly to offer some insurgent leaders shares in the international drug trade. Less sinister but still disturbing examples of politically motivated "side payments" include the granting of import licenses and mining and lumbering concessions. The "rent seeking" involved in such deals distorts Burma's economic and political life. In the case of the mining and forestry concessions, moreover, there have been environmental side effects devastating enough to rouse international concern.

Poor as the omens for democratization may seem, the talks do furnish a glimmer of hope. It is possible that a split is emerging between militaryintelligence officers who believe that they and the country would be better off if talks accelerated, and the drug-rich commanders of eastern units who are ever more attached to their fiefdoms. With the grounds for hope in mind, then, we turn to the shape that the democratization process—if there is to be one—could perhaps take.

Constitutional Alternatives: Why Process Matters

Actors on all sides in the Burmese milieu have now begun to consider various institutional options for their state, seeking to devise a political order that will be both internally stable and acceptable to the outside world.

As we weigh the options, it is wise to keep in mind two truisms of constitutional design. First, in a fragmented and fragile developing nation like Burma, there is little room for error. The designers had better "get it right the first time." Second, and perhaps more troubling, even if they do, democracy could still founder amid Burma's poverty and ethnic mistrust. Free elections may solve the problem of "the military asgovernment," but they cannot, in and of themselves, remedy the multinational question. At the same time, any future democratic order can be expected to collapse quickly if the new political institutions do not address the realities of ethnic diversity and lingering disaffection from the country's Rangoon-based, ethnic-Burman ruling elite.

The best evidence we have for the Tatmadaw's constitutional thinking is the list of proposals that came out of the regime-run National Convention of 1993–96. From the opposition-in-exile, we have the "first draft" of a proposed new constitution published in November 1998 by the National Council of the Union of Burma (NCUB), the umbrella organization of the major opposition and ethnic groups in exile. This draft, though it does not reflect all NLD or minority-group thinking by any means, can nonetheless give us at least a rough

preliminary idea of what an opposition constitution might look like.

Table 1: Constitutional Alternatives—NCUB and National Convention (Military-Sponsored) Proposals

	NCUB Proposals	National Convention Proposals
FEDERALISM	<ul style="list-style-type: none"> • Symmetrical federalism (8 national states) • Federal law has precedence • Rights of self-determination (through referendum) 	<ul style="list-style-type: none"> • Symmetrical federalism (based on 14 regions and states) • Federal law has precedence • No explicit rights of self-determination.
CAMERALISM	<ul style="list-style-type: none"> • Bi-cameral • People's Assembly (Lower) (485 directly elected nationally) • National Assembly (Upper) (4 members from each of the states – method of election determined by State assemblies) 	<ul style="list-style-type: none"> • Bi-cameral • People's Assembly (Lower) (440 members: 330 elected by population, 110 appointed by military). • National Assembly (Upper) (12 members per state or region, plus one-quarter of seats set aside for military).
PRESIDENTIAL OR PARLIAMENTARY	<ul style="list-style-type: none"> • Parliamentary • Prime minister elected by People's Assembly • But president of Federal Union, (elected by upper house), as head of state, is commander-in-chief of the armed forces. 	<ul style="list-style-type: none"> • Presidential • President elected by combination of People's Assembly and National Assembly (664 members, one-quarter military nominees).
ELECTORAL SYSTEM	<ul style="list-style-type: none"> • No mention of any change from plurality voting – assumption of continuity of existing system. 	<ul style="list-style-type: none"> • No mention of any change from plurality voting.
MILITARY PREROGATIVES	<ul style="list-style-type: none"> • Subordination of the military to civilian control, with its status being equivalent only to other departments of the state, and with no right to participate in politics. • Ethnic armies may exist. 	<ul style="list-style-type: none"> • 25 percent of seats in both houses of parliament, one-third in state and regional assemblies, one-third of civil-service appointments. • Jurisdiction over internal law and order. • Active-duty commander is commander-in-chief. • President must have "military experience." • Retain control over state enterprises – Burma Economic Holdings Ltd. • Military subject to civilian courts only under highly restricted conditions.

The Table on the facing page provides a broad summary of some of the major points of contrast between the NCUB draft and the Burmese military's own perspective.

The Table reveals the key issues to be: 1) the nature of any form of federalism or decentralization; 2) the type of electoral system; 3) the nature of the executive power—whether parliamentary or presidential; and 4) the prerogatives to be enjoyed by the military under any new scheme.

These elements must, of course, be thought of as interrelated. If they do not complement one another, the whole constitutional web will fall apart. Any redesign of the Burmese polity will perforce represent a new attempt to adapt in the light of previous difficulties. In this respect, it may not be sufficient simply to decentralize a measure of power to the regions; governments need to be elected in the best possible way, according to broadly accepted national and international criteria, with governmental responsibilities distributed in a manner that will allow many if not all groups to feel involved in the national experiment. At the same time, representative institutions must not be set up in ways that guarantee legislative deadlock.

Surprisingly, the two constitutional proposals somewhat resemble each other in their desired federal arrangements. Both call for “symmetrical federalism,” meaning a system (variants exist in Germany, Austria, and the United States) in which each constituent unit of the federation enjoys certain identical, constitutionally embedded prerogatives. Furthermore, both Burmese proposals would allocate each state the same number of seats regardless of population.

A better choice for Burma is “asymmetrical federalism,” under which the various states could have somewhat different constitutionally embedded prerogatives tailored to their key cultural characteristics. In truth, *every* longstanding democracy that is also a multinational polity—Belgium, Canada, India, and Spain are the members of this club—is *asymmetrically* federal, and in all but Canada, even upper-house seats are apportioned mostly by population size. Making room for prudent “asymmetries” gives constitution makers and politicians more leeway to craft cultural agreements that help “hold together” a multinational country.

The NCUB has outlined a symmetrically federal system with at least eight national states, as well as a possible but unfixed number of “nationalities states” where no single ethnic group would predominate. For smaller minority enclaves within the several states, the NCUB draft envisages “autonomous regions or special national areas” with special powers but only indirect representation at the federal level. The military's version of symmetrical federalism envisions at least a dozen states and regions as well as concurrent autonomous territories. The upper house would be much larger—with a quarter of the seats to be filled directly by the military—but the National Convention proposals neither detailed state powers, or clarified the relationship between the upper and lower legislative houses.

Although the superficial consistency of symmetrical federalism might make it appealing at first glance, there are ominous precedents which suggest

that such a system—with the overrepresentation and balancing of small states it would entail—might be a risky choice for a newly democratizing Burma. While the ethnic-Burman majority may come around to the idea that the minorities need reassurances that their rights and privileges will be respected, members of this majority are still likely to view with unease the prospect of a political system in which their 68 percent predominance translates into a mere 12 percent share of power. Under the NCUB's proposals, five of the projected eight states (representing only 14 percent of the population) could form a majority in the upper house, outvoting the Burman majority.

What may be far more workable is an asymmetrical federal system in which each minority group (or state) receives devolved powers tailored to its special needs. This is perhaps best exemplified in Canada's arrangements for Quebec and in the autonomous regional powers found in the constitutions of Belgium, India, and Spain (where such powers are most notably utilized in the Catalan region).⁶

Such an asymmetrical arrangement for Burma might involve certain states being reserved particular rights specific to their own group, as, for example, religion in Karen State (which has sizable numbers of Christians) or language rights in Shan State. In return for these specially agreed-upon rights over issues of particular local salience, states might be willing to accept a weaker upper house and the absence of a right of secession. No existing democratic constitution explicitly allows secession, and whatever the possible differences between reputed "soft-liners" and "hard-liners" in its ranks, the Burmese military will never tolerate a constitutional right of secession. Some of the opposition leaders with whom we spoke seemed to understand this.

Toward a New Electoral System

One of the more productive areas of system change may well be in the development of a new system for choosing the federal legislature. Burma inherited first-past-the-post voting from Britain. Between 1948 and 1962, this system appears to have worked reasonably well. It seldom yielded "seats bonuses" of more than ten percentage points, it allowed for strong opposition parliamentary caucuses (103 seats in 1956 and 93 in 1960, out of a legislature numbering 250 members), and it enabled minority nationalities to achieve representation. Shan parties, for instance, took 8 percent of the seats in the 1956 parliament at a time when they constituted about 10 percent of the population.

The 1990 election, however, demonstrated the inherent dangers of plurality voting in the Burmese context. Under any system of proportional representation (PR), the NLD (with almost 60 percent of the vote) would still have won handily, but the military's party (with 20 percent support) would likely have gained more than a hundred seats instead of the paltry ten they actually wound up with. This would have meant not only a sizable opposition bloc, but 90 more senior military politicians probably enjoying legal immunity from

prosecution as members of parliament.

This leads us to wonder: Had Burma used PR instead of plurality voting in 1990, would the military have been so quick to nullify the results and invite more than a decade of international opprobrium and ostracism? In retrospect, many in the NLD now think not. More significantly, during our discussions with them we learned that key members of the opposition find PR appealing even though they realize that it might cost them seats. The mixed-member proportional (MMP) version of PR—used in New Zealand and Germany—might do the best job of combining geographical-constituency representation with a parliament that also reflects nationwide political preferences. NLD and NCUB participants at a June 2001 constitutional workshop in Bangkok were able to consider how MMP would look in a 485-seat parliament comprising 285 singlemember districts and 200 national-list PR seats.

In contrast to the NLD's preference for parliamentarism, the military favors the hierarchical majoritarianism of a presidential system. The National Convention proposals reflect this, calling as they do for a strong executive president to be chosen by both houses of parliament (including at least 166 hand-picked military appointees).

Even if we abstract from the question of military involvement, robust presidentialism may be a risky choice for a multinational country such as Burma. A strong presidency is too big a prize, and will always leave some segments of the country feeling more or less permanently left out or even threatened. Ethnic voting could mean that the president might always be a Burman, and minority groups (which together contain perhaps as much as 40 percent of the populace) could come to feel at best tangentially connected to national power. This has been the structural flaw of strong presidencies in countries as diverse as Nigeria, Sri Lanka, Kenya, and Guyana. Some scholars argue that presidentialism can have ethnically moderating and inclusionary potential, but such recommendations always presuppose that no single ethnic group is in a position to dominate the way the Burmans do in Burma.⁷

Perhaps recognizing the problems with direct, winner-take-all presidentialism, the National Convention proposed indirect election by parliament. But the type of parliament that the military wants, reserved seats and all, would itself be hopelessly flawed in the manner of its composition. As in Indonesia, this could easily lead to the election of a candidate whose party lacked majority or even plurality support. Under the National Convention proposal, the president would be chosen from three vice-presidents elected by three groups: the civilian members of the lower house; the civilian members of the upper house; and the military members of both. A civilian candidate could arise from either assembly, but with 25 percent of the seats in each house reserved for military appointees, any party opposed by the military would have to carry well over 60 percent of the civilian members in both houses to ensure that its candidate won the presidency.

In some “pacted” transitions between outgoing authoritarians and their democratic opponents, there have been formal or informal coalition or “national-

unity” governments. These include all (or most) of the significant political players regardless of their electoral performance. Some of these have been “sunset” deals that expire after a set time (South Africa), while others have been made more entrenched (Fiji). Burma does not seem a promising environment for such pacts. The military does not represent a significant popular bloc, though it cannot be ruled out that some new version of the old military-run Burma Socialist Program Party might someday pick up substantial popular support. At the regional level, most of the minorities are so small that giving all of them representation in a government of national unity would be counterproductive.

If decentralized or federal arrangements are well wrought, and if the NLD continues to enjoy significant support among non-Burmans, then mandated power sharing among ethnically based minority parties may prove needless or even harmful. In the best-case scenario, inclusiveness would be a natural by-product of the existing party system (as it was during the first two decades of Congress Party rule in India).

The existing military regime is in any case much more concerned with its own prerogatives than with the basics of healthy multiparty government. This is clear from its constitutional proposals. The military’s plans for Burma envisage a greater political role for the military than can be found in *any* democratic or even semidemocratic polity. The military hopes to retain a significant number of seats in legislatures at every level; control of major security and economic-policy domains; and a predominant decision-making role in bureaucratic and judicial affairs.

If military prerogatives have to be retained—and given the current balance of power they may be if a peaceful democratic transition is to come about—these need to be as limited and temporary as possible. The example of Chile shows how long it can take for power to be wrested from military hands when the transition arrangements are full of concessions made to a junta that has taken care to safeguard its own personal and private interests.

It is clear that the National Convention’s undemocratic call for military-controlled seats in the legislature was driven by the military’s fear of what free national elections could hold in store. Simply by switching the rules to PR, however, the military party could win at least a hundred seats in the next election (assuming that it can duplicate its 1990 performance). These seats would probably also acquire greater insulation from extradition, and a more easily defended parliamentary immunity, than would seats held without benefit of electoral legitimation. Thus some of the protection the military seeks would come from the normal operation of democratic institutions.

There is some reason to think that the democratic opposition might well accept both PR and asymmetrical federalism. First, these proposals would give military officers more of the personal safeguards that they want and that the opposition has reluctantly begun to contemplate as the price of military extrication. Second, military acceptance of these proposals would make a turn to democratic competition more likely. And third, some of the specific—but *different* from state to state—national desires of various segments of the non-

Burman opposition can be more easily accommodated in an asymmetrical federal system. (The special arrangements made for the Catalan and Basque regions in Spain are useful examples here.)

The staples of the inherited British-style approach—a unitary state and a majoritarian electoral system—would seem to have little place in a future democratic Burma. At the heart of all federal arrangements lies an acceptance of the need for partnership among those concerned. If Burma is to be a coherent democracy, it will need institutions that work to foster such a sense of partnership and mutual confidence among Burmans and non-Burmans alike. An electoral system better tailored to Burmese conditions can help.

In time, as the reputation of the military begins to recover from its descent into authoritarianism and drug-based criminality, it may be possible for the armed forces to assume once again an honorable place as the lawful defenders of national independence and constitutional democracy. More even than the holding of new elections or the inauguration of a new constitution, the establishment of a professional army, characterized by integrity and resting firmly under civilian control, will mark the moment when the transition to a new and democratic Burma has been finally brought to fruition.

It would be foolish to make precise claims about what may happen in Burma, or when, or how. Yet given what we have shown is happening there, it would be even more foolish for analysts and policy makers not to examine Burma with a greater intensity now than they have in the past.

NOTES

1. The meetings were held in Bangkok and Chiang Mai, Thailand, in June 2001, under the auspices of the Burma Fund (which is closely connected to the Burmese democratic opposition) with the support of the Ford Foundation.
2. For an excellent overview of political developments in modern Burma, see Peter Carey, ed., *Burma: The Challenge of Change in a Divided Society* (New York: St. Martin's, 1997). See, in particular, ch. 2, Robert Taylor, "The Constitutional Future of Myanmar in Comparative Perspective"; ch. 4, Martin Smith, "Burma's Ethnic Minorities: A Central or Peripheral Problem in the Regional Context"; and ch. 5, Josef Silverstein, "The Civil War, the Minorities, and Burma's New Politics." For a recent discussion of constitutional design in a democratizing Burma, see Claire M. Smith, "Adapting Consociationalism: Viable Democratic Structures in Burma" (Washington, D.C.: Technical Advisory Network of Burma, 2000).
3. See Richard Snyder, "Does Lutable Wealth Breed Disorder? The Political Economy of 'Chaosocracy,'" unpubl. ms., Department of Political Science, University of Illinois at Urbana-Champaign, July 2001.
4. Thomas Crampton, "Crackdown Does Little to Help Burma's Economy,"

International Herald Tribune, 11 July 2001.

5. See Juan J. Linz and Alfred Stepan, *Problems of Democratic Transition and Consolidation: Southern Europe, South America, and Post-Communist Europe* (Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1996), 1.

6. For the argument that every democracy with a territorially based and politically active multinational population is federal and asymmetrical, see Alfred Stepan, "Toward a New Comparative Politics of Federalism, (Multi)Nationalism, and Democracy: Beyond Rikerian Federalism," in Alfred Stepan, *Arguing Comparative Politics* (Oxford: Oxford University Press, 2001), 315–62. See also Alfred Stepan, "Federalism and Democracy: Beyond the U.S. Model," *Journal of Democracy* 10 (October 1999): 19–34.

7. See, for example, Donald Horowitz, "Presidents vs. Parliaments: Comparing Democratic Systems," *Journal of Democracy* 1 (Fall 1990): 73–79.

မြန်မာနိုင်ငံအား မည်သည့်နည်းဖြင့် ဒီမိုကရေစီကျင့်သုံးမှု ဆောင်ကျင့်နိုင်မည်နည်း။

ဒီမိုကရေစီကျေနယ်၊ အတွဲ ၁၂၊ အမှတ် ၄၊ အောက်တိုဘာ ၂၀၀၁ခုနှစ်
အန်ဒရူးရေးနော့(စ်)၊ အဲဗရက်စတီပန်၊ ဇော်ဦးနှင့် စတီးဖန်းလီဘိုင်း

အန်ဒရူးရေးနော့သည် ချေပဲဟစ်လဲ ရှိ မြောက်ကယ်ရိုလိုင်းနာ တက္ကသိုလ်တွင် နိုင်ငံရေးသိပ္ပံဘာသာ လက်ထောက် ပါမောက္ခ သည်။ အဲဗရက်စတီပန် သည် ကိုလံဘီယာတက္ကသိုလ်၏ အစိုးရဆိုင်ရာ ဝေါလေဆေယာ ပါမောက္ခ ဖြစ်သည်။ ဇော်ဦးသည် မြန်မာနိုင်ငံသားတဦးဖြစ်ပြီး ဒီမိုကရေစီကျောင်းသားများ လှုပ်ရှားမှုတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ခဲ့သူလည်း ဖြစ်သည်။ ယင်းသည် ဝါရှင်တန်မြို့ရှိ ဘားမားဇန်ဒီ တွင် သုတေသနညွှန်ကြားရေးမှူး တာဝန်ထမ်းဆောင်နေပြီး၊ အမေရိကန် တက္ကသိုလ်၌ ပါရဂူဘွဲ့ အတွက် ဆောင်ရွက်နေသည်။ စတီဖန် လီဘိုင်းမှာ မူ နယူးဇီလန်နိုင်ငံ ဝဲလ်လင်တန် မြို့၊ ဗစ်တိုးရီးယားတက္ကသိုလ်၊ သမိုင်း၊ ဒဿနိကဗေဒ၊ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံ၊ နှင့် နိုင်ငံတကာရေးရာကျောင်းမှ ဌာနမှူး ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံကို နှစ်ပေါင်းများစွာ အုပ်ချုပ်ခဲ့သော စစ်အစိုးရသည် ၁၉၉၁ခုနှစ် နိုဗယ်လ်ငြိမ်းချမ်း ရေး ဆုရှင်လည်းဖြစ်၊ တိုင်းပြည်၏နိုင်ငံရေးအတိုက်အခံ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီတရပ်၏ ခေါင်းဆောင် လည်းဖြစ်သော ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် တွေ့ဆုံပြောဆိုမှုများကို ၂၀၀၁ခုနှစ်၊ ဇွန်လအတွင်းတွင် အလေးထား ဆောင်ရွက်လာခဲ့သည်။ ယင်းလှုပ်ရှားမှုများပေါ်တွင် အကဲခတ်သမားများ အကြား အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက် ကွဲလွဲမှုများရှိနေသည်။ အချို့ကမူ အသစ်ပြန်လည် စတင်လာသော တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးမှုကို ဆယ်စုနှစ်တစ်ခုအတွင်းတွင် အရေးကြီးဆုံး လမ်းပွင့်မှုတရပ် ဖြစ်လာနိုင်သည် ဟု ရှုမြင်ကြသည်။ တချိန်တည်းမှာပင် အခြားသူများက ယင်းအယူအဆကို လက်မခံကြပဲ၊ စီးပွားရေး ပိတ်ဆို့မှုများ ရပ်တန့်သွားအောင် စစ်အစိုးရက လိမ္မာစွာသရုပ်ပြဆောင်ရွက်ခြင်းတရပ် (လှည့်စားမှုတရပ်)ဝက် ဘာမှမပိုဟု ယူဆကြသည်။

မကြာသေးခင်ကပင် အတိုက်အခံမြန်မာဒီမိုကရေစီအုပ်စုများ၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ ကျွန်ုပ်တို့သည် အတိုက်အခံခေါင်းဆောင်အချို့နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတွင်တွေ့ဆုံခဲ့ကြသည်။ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ခေတ်ပြိုင် ရှုမြင်ချက်များအပေါ် ကျွန်ုပ်တို့သိရှိထားသမျှကိုအခြေခံကာ မေးခွန်းသုံးခုကို ကျွန်ုပ်တို့ ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

၁။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိစကားပြောဆိုနေမှုများသည် မည်သည့် အတိုင်းအတာထိပြီးစီးသနည်း၊ မည်သည့်အဆင့်တွင် ရှိသနည်း။

၂။ စစ်အစိုးရအနေဖြင့်ဒီမိုကရေစီစနစ်ဆီသို့ မည်သို့မည်ပုံ လမ်းကြောင်း ပေးနေသည်ဟူသော မေးခွန်း နှင့်အတူ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထိုသို့စစ်တပ်မှ လမ်းဖွင့်ပေးမှုသည် မည်သို့ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ချေရှိသနည်း။

၃။ အနာဂတ် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းတွင် လွတ်လပ်ပြီးတရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပနိုင်မှု နှင့် အသိအမှတ်ပြုလက်ခံနိုင်မှု သေချာရေရာစေရန် မည်သို့သော

ရွေးကောက်ပွဲစနစ်နှင့် ဖက်ဒရယ် ရေးရာ အဆင့်ဆင့်စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုများကို မည်သို့ အကောင်းဆုံးဆောင်ကြဉ်းပေးနိုင်မည်နည်း - ဟူသောအချက် များပေါ်တွင် ဖြစ်ပါသည်။

ဤဆောင်းပါးသည် ယင်းဆွေးနွေးချက်များအပေါ်မှ ပေါ်ထွက်လာသည့် ပြဿနာအသစ်များနှင့် ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်နိုင်ချေ နှစ်ရပ်စလုံးအား ရောင်ပြန်ဟပ်သည့် အစီရင်ခံချက်တရပ်ဖြစ်ပါသည်။

အသွင်ကူးပြောင်းမှု (transition) တရပ်သည် မည်သို့အသွင်ရှိမည်နည်း။ ။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ပထမဦးစွာ ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံတွင် မည်သို့သောအပြောင်းအလဲများသည် ကျွန်ုပ်တို့သိထားသမျှ ဒီမိုကရေစီစနစ် ဆီသို့ အသွင်ကူးပြောင်းမှုများနှင့် မည်သို့မည်ပုံ ကိုက်ညီမှုရှိသည်ကို နှိုင်းယှဉ် စဉ်းစားပါသည်။ ထိုအခါ၊ ဦးစွာသတိပြုမိသောအချက်မှာ၊ လက်ရှိ တွေ့ဆုံမှုများ အပေါ် သံသယဖြင့် စောင့်ကြည့်လေ့လာနေကြသော ဒီမိုကရေစီအရေးတက်ကြွစွာ လှုပ်ရှားသူများ၊ ဝေဖန်ဆန်းစစ် သုံးသပ်သူများ၊ မူဝါဒ ချမှတ်သူများတွင် လက်ရှိနိုင်ငံရေးအခြေအနေများ အပေါ် သံသယဖြစ်စေနိုင်သည့် အကြောင်းပြချက် များပြားစွာ ရှိနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပထမဆုံးအရေးကြီးသည့် ကိစ္စမှာ ဒီမိုကရေစီစနစ်ဆီသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းအား လွတ်လပ်ခွင့်များ ပြုလုပ်ခြင်းကိစ္စနှင့်ရှုပ်ထွေးမသွားစေရန်အထူးသတိပြုရန်လိုသည်။ ဥပမာအားဖြင့် Juan Linz နှင့် Alfred Stepan တို့က လွတ်လပ်ခွင့်များပြုလုပ်ခြင်း ကိစ္စသည်မီဒီယာတွင် ဆင်ဆာပြုလုပ်မှု လျော့နည်းလာခြင်း၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းရပ်များတွင်ကိုယ်ဖာသာ လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မှု အနေအထား ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ရရှိခြင်း၊ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများကို အများဆုံးလွတ်ပေးခြင်းနှင့်အရေး ကြီးဆုံးကိစ္စအနေဖြင့် အတိုက်အခံတို့၏လှုပ်ရှားမှုများအား ခွင့်ပြုခြင်းစသည်တို့ပင် ဖြစ်သည်ဟု ရှင်းလင်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

ထိုကိစ္စများအားလုံးသည်အလွန်ကောင်းမွန်သောကိစ္စများဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်ဒီမိုကရေစီ စနစ်ဆီသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းမှာ ယင်းတို့ထက်ပို၍ အဓိပ္ပါယ် ရှိပါသည်။ ဒီမိုကရေစီ အစိုးရတရပ်မှ ဦးဆောင် ချုပ်ကိုင်နိုင်မှု ပြုလုပ်နိုင်မှသာ ဒီမိုကရေစီစနစ်သို့ ကူးပြောင်းခြင်းဟု ယူဆနိုင်ပြီး၊ ယင်း အခွင့်အရေး ရရှိရန်အတွက် ပွင့်လင်းသော ယှဉ်ပြိုင်မှုများရှိရမည် ဖြစ်သည်။ ယင်းကိစ္စကိုတနည်းအားဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲ တခု ကျင်းပလျက် ယင်း၏ ရလဒ်များ နှင့် အညီ မည်သူက အုပ်ချုပ် ရမည်ကို ပြဌာန်း ပေးနိုင် ပေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ

ဒီမိုကရေစီဇာနည်
အတွဲ ၁၂၊ အမှတ် ၄၊
အောက်တိုဘာ ၂၀၀၁ခုနှစ်

လွတ်လပ်စွာ ယှဉ်ပြိုင် နိုင်မည့် ရွေးကောက်ပွဲများ ကို ကျင်းပနိုင်ခြင်း သည် ဒီမိုကရေစီစနစ်သို့ ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ထွန်းရန်လိုအပ်သည့် ပါဏာအချက် ဖြစ်သည်။

အခြားသော ဒီမိုကရေစီစနစ်ဆီသို့ဆောင်ရွက်ခြင်း၏ သော့ချက်မှာ လွတ်လပ်ပြီး တရားမျှတသည့် ရွေးကောက်ပွဲများကျင်းပလျက် အနိုင်ရသူအား အုပ်ချုပ်ခွင့်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့တိုင်ဤအဆင့်ဆီသို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင်ဖြစ်ပေါ်မည့် ခြေလှမ်းတစ်ခုတရာ လုံးဝ မတွေ့ရသေးပေ။ လွတ်လပ်ခွင့်များ ပြုလုပ်ခြင်းမှာလည်း ဒီမိုကရေစီစနစ်ဆီသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်း ကိစ္စနှင့် အတူတူမဟုတ်ပါ။ လွတ်လပ်ခွင့်များပြုလုပ်ခြင်း သည် ဒီမိုကရေစီ လမ်းကြောင်း နှင့် ပြောင်းပြန်ပင် ဖြစ်ပွားနိုင်သေးသည်။ ဖြစ်သွားခဲ့ခြင်းလည်းရှိသည်။ သမိုင်းတွင်ဥပမာအများအပြားရှိသည်။ ဝါဆောစာချုပ် အဖွဲ့ဝင် တင့်ကားများသည် ပရပ် မြို့တော်၏ နှေဦးပေါက်ရာသီ ပြောင်းလဲရေး ကြိုးစားမှုများ ကို ပိတ်ဆို့ ပစ်ကြသည်။ တရုတ်ပြည်၏ တိန်ယင်မင်းရင်ပြင်တွင်ကျောင်းသားများ၏လှုပ်ရှားမှုကို စစ်မိနပ် အောက်တွင် နင်းချေပစ်ကြသည်။ ဤသို့လျှင် ဒီမိုကရေစီစနစ်ဆီသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိက စစ်အစိုးရ သည် ပေးထားသမျှလွတ်လပ်မှုများကို အချိန်မရွေးပြန်လည်ယူ သွားနိုင်သည်။

မည်သို့ ဆိုစေအချို့ သောကိစ္စရပ်များတွင် လွတ်လပ်ခွင့် ပြုလုပ်ခြင်းသည် ဒီမိုကရေစီတည်ဆောက်ရေး အတွက် (ဒီမိုကရေစီစနစ်ဆီသို့ဆောင်ရွက်ခြင်း အတွက်) လမ်းဖွင့်ပေးသည့် သင်ကြားတစ်ခု ဖြစ်လာနိုင် ပါသည်။ ဤသို့သောဖြစ်စဉ်သည် ၁၉၇၀ ခုနှစ်များအလယ်ပိုင်းတွင်ဘရာဇီးနိုင်ငံ၌ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ထိုအ တူ ၁၉၈၀ ခုနှစ်များ နောက်ပိုင်းနှစ်များတွင်ယခင်ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုအတွင်း၌ပင်လျှင်၊ အတိုင်းအ

w m w c k x d ' t p d e t a v m a y a i f e s t i v i t t a q m u f t M a t m i f r i f e ^{the} ^{gime} concession and societal conquest) အရှိန်အဟုန်တခုအဖြစ် ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ဘရာဇီးနှင့် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုနှစ်ရပ် စလုံး၌ပင် ဤဖြစ်စဉ်သည်တိုင်းပြည်၏အုပ်စုတခုက မူလက အနှိမ်ခံထားခဲ့ရသောအုပ်စုအချို့အား ပြန်လည် ပေါ်ထွက်လာစေရန် အားပေး အားမြှောက်ပြုခြင်းဖြင့် အသွင်ကူးပြောင်းမှုဖြစ်စဉ် တွင် တစ်တရာလက်ဦးမှု ရရှိနိုင်ရန် ကြိုးစားခြင်း ဖြစ်ပြီး၊ ယင်းကြိုးပမ်းမှု၏ ဘေးထွက်သက် ရောက်မှုတရပ် အဖြစ် ဒီမိုကရေစီ စနစ်သို့ ကူးပြောင်းရရှိခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယင်းသို့တစ်တရာ ဆင်တူသော ကိစ္စများဖြစ်ပွားလိမ့်မည် မဟုတ် ဟု တထစ်ချ မပြောနိုင်ပေ။

သို့တိုင်ပင်လျှင် ဒီမိုကရေစီလမ်းကြောင်း တရပ်ရပ်သည် နည်းလမ်းတစ်ခုတရာဖြင့် ဖြစ်ထွန်း ပေါ်ပေါက် လာစေကာမူ ကွဲပြားခြားနားသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအုပ်စုများ ပေါင်းစု ထားသည့် စုဖွဲ့မှုသည် ဒီမိုကရေစီစနစ် ဆောင်ရွက်ခြင်းပြုရန်ကြိုးပမ်းသည့် မည်သည့် ကြိုးပမ်းချက်များနှင့်မျှ ရှုပ်ထွေးမှု မဖြစ်စေဘဲ အကျိုးတူ ဖြစ်လာရန် အရေးကြီးပေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒေသအလိုက် သိပ်သိပ်သည်းသည်းရှိသည့် အနည်းဆုံး ထူးခြားသော ဝိသေသ ရှိသည့် တိုင်းရင်းသား အုပ်စုကြီး ရှစ်ခု ရှိသည်။ ထို့အတူပင် တဦးကို တဦး အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှုမရှိ ကြသော လူနည်းစု တိုင်းရင်းသား အုပ်စုများလည်း အများအပြားရှိနေပါသည်။ တိုင်းပြည်၏အစောပိုင်း ကာလ ဒီမိုကရေစီတစ်တစ်တိုင်း ရှိသည့်အစိုးရများအောက်၌ဖြစ်စေ သို့မဟုတ်လွန်ခဲ့သော ၁၀စုနှစ် ၄ စု အတွင်းဆိုရှယ်လစ်အမည်ခံ စစ်အုပ်စုများ၏အုပ်ချုပ်မှုအောက်၌ဖြစ်စေ (ဗဟိုဒေသတွင်လွှမ်းမိုးလျက်ရှိသော)အရေအတွက်အားဖြင့် သာလွန်မှု ရှိသောဗမာလူမျိုးများသည် ထိုင်း၊ အိန္ဒိယ၊ လားအို၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နှင့် တရုတ်နိုင်ငံတို့နှင့် ထိစပ်လျက်ရှိသော နယ်စပ်များတလျှောက် ပြန်ကျ လျက်ရှိ သောလူ နည်းစုပြည်သူများ အပေါ်တွင်လုံလောက်သော ဖြည့်တင်းမှုများ မဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပေ။ တိုင်းရင်းသားများ၏ ဆန့်ကျင်မှုနှင့်အတူ သိသာမြင်သာသော သမိုင်းဒဏ်ရာ ဒဏ်ချက်များသည် အနာဂတ် တိုင်းပြည် တည်ဆောက်ရေးနှင့်၊ ခိုင်မာသန်စွမ်းသော ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် အညီ ဆောင်ရွက်သော နိုင်ငံတော် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင် (လိုရာသို့ ရောက်ရှိနိုင်စေခြင်း မရှိသည့်) အဟန့်အတားများ ဖြစ်လာနိုင်သည်။

ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာစဉ်းစားစရာ နည်းလမ်းသစ်များ ၊

မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးအခင်းအကျင်းတွင် ဘက်ပေါင်းစုံမှ ပါဝင်ပတ်သက်သူများသည် ယခုအခါတွင် ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံအတွက် စုစည်းတည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာရွေးချယ်စရာ နည်းလမ်း အများအပြားကို တွေးတောစဉ်းစားစ ပြုလာကြသည်။ ၎င်းတို့ အားလုံးသည် ပြည်တွင်း၌လည်းတည်ငြိမ်မှုရှိပြီး ပြင်ပကမ္ဘာမှလက်ခံနိုင်မှုရှိသော နိုင်ငံရေးစနစ်တရပ်ကို တီထွင် ချမှတ်ကျင့်သုံးနိုင်ရန် ရှာဖွေ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ အနေဖြင့်ရွေးချယ်စရာ နည်းလမ်းများကိုအလေးထိုး ချိန်စကြည့်ရာတွင် အခြေခံဖွဲ့စည်းအုပ် ချုပ်ပုံ ဥပဒေဆိုင်ရာ ဒီဇိုင်းပုံစံ၌ ယေဘုယျအားလက်ခံထားနိုင်သော သဘောထားနှစ်ရပ် ကို တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။ ပထမအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့သော အပိုင်းအစိတ်များပြီး ကွဲအက်လွယ်သော ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတစ်ခုတွင် အမှားတစုံတရာအတွက် (မှား၍မရချေ) နေရာမရှိပေ။ ပုံကြမ်းလောင်း ရေးဆွဲသူများအနေဖြင့် အကောင်းဆုံး လမ်းကြောင်းကို မူလကတည်းက ရရှိနိုင်ရန် ဆောင်ရွက် ကြရမည်ဖြစ်သည်။ ဒုတိယ အနေဖြင့် ပို၍ပြဿနာဖြစ်နိုင်သည့် ကိစ္စမှာ အကယ်၍ သူတို့ကိုယ်တိုင် လမ်းကြောင်း ကောင်းကောင်း အား ဖော်ဆောင်နိုင်သည့်တိုင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ဆင်းရဲမွဲတေမှုနှင့် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများအကြား မယုံမကြည် မှုများ အလယ်တွင် ဒီမိုကရေစီ စနစ်တရပ်

ဒီမိုကရေစီဂျာနယ်
အတွဲ ၁၂၊ အမှတ် ၄၊
အောက်တိုဘာ ၂၀၀၁ခုနှစ်

အနေဖြင့် မည်သို့မျှ မရှင်သန်နိုင်ဘဲ ရှိနိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ လွတ်လပ်သောရွေး ကောက်ပွဲများသည် “စစ်တပ်ကအစိုးရဖြစ်နေခြင်း” ပြဿနာအား ဖြေရှင်းကောင်း ဖြေရှင်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုံ ဆိုင်ရာ ပြဿနာများကိုအဖြေရှာကုစားနိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။ တချိန်တည်း မှာပင် အသစ်ပေါ်ပေါက်လာသော နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာစုဖွဲ့ ဆောင်ရွက်မှုများ သည် တိုင်းရင်း သားလူမျိုးများ ဆိုင်ရာ ကွဲပြားခြားနားမှု နှင့် နိုင်ငံ၏ရန်ကုန် အခြေစိုက် ဗမာတိုင်းရင်းသား အုပ်စိုးသူ လူတန်းစား၏ အနေဝေးကွာနေမှု ဟူသော အခြေအနေမှန်များ ကို မဖြေရှင်းနိုင်ပါက အနာဂတ်တွင်ရှိလာမည့် မည်သည့်ဒီမိုကရက်တစ် အစိုးရမဆို အမြန် ပြိုကျသွားမည် ဖြစ်သည်။

တပ်မတော်က ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သို့ စဉ်းစားထားကြောင်းကို ကျွန်ုပ်တို့တွင် ရရှိထားသည့် အကောင်းဆုံးအထောက်အထားမှာ တပ်မတော်က ၁၉၉၃-၉၆ အတွင်း ကျင်းပခဲ့သော အမျိုးသားညီလာခံမှ ပေါ်ထွက် လာခဲ့သည့် အဆိုပြုချက်များ ပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့တွင် ပြည်ပရောက် အဓိက အတိုက်အခံများနှင့် တိုင်းရင်းသားအုပ်စုများ၏ တပ်ပေါင်းစု တရပ်ဖြစ်သော ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားကောင်စီက ၁၉၉၈ ခု နိုဝင်ဘာလထဲ၌ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည့် ဖွဲ့စည်းပုံ အသစ်ဆိုင်ရာ အဆိုပြုထားသော ပထမမူကြမ်းလည်း ရှိနေပြီးဖြစ်သည်။ ဤမူကြမ်းသည် အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုအုပ်စုများ၏ စဉ်းစားချက်များအားလုံးကို တစုံတရာ ခြုံငုံထင်ဟတ်ခြင်းမရှိသည့်တိုင် ယင်းကို အတိုက်ခံ အင်အားစုများ၏ ကြိုတင်စဉ်းစားချက် အကြမ်းဖျဉ်းမှုများ အဖြစ် လေ့လာသုံးသပ် နိုင်ပေသည်။

ဇယား(၁)တွင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားကောင်စီ၏မူကြမ်းနှင့် တပ်မတော်၏ကိုယ်ပိုင် ရှုမြင်ချက်များ အကြားကွာခြားမှု၏ အဓိကအချက်များကို အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၁) ဖွဲ့စည်းတင်ပြချက်နှင့် အခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာစဉ်းစားချက်များ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားကောင်စီနှင့်(ခ)စစ်ဆင်မှုကြီးမှူးသော အမျိုးသားညီလာခံတို့၏ အဆိုပြုချက်များ

ပြည်ထောင်စု ပြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားကောင်စီ အဆိုပြုချက်များ		အမျိုးသားညီလာခံ အဆိုပြုချက်များ
စက်ဝိုက်စနစ်	ပုံစံတူညီသော စက်ဝိုက် စနစ် (အမျိုးသားပြည်နယ် ဝန်ထမ်းများနှင့်)၊ စက်ဝိုက် ဆိုင်ရာ ဥပဒေသပြင်ဆင်ခြင်း စဉ်းစားချက်များ ရှိသည်။ ကိုယ်ပိုင် ပြဌာန်းခွင့်၊ အခွင့်အရေးများ ရှိ (ဆန္ဒယူပုံမှတဆင့်)။	ပုံစံတူညီသော စက်ဝိုက်စနစ် (ပြည်နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်များ ၁၄ ခု အပေါ် အခြေခံသည့်) စက်ဝိုက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ အကြောင်း ကြိုတင်စဉ်းစားချက်များ ရှိသည်။ ကိုယ်ပိုင် ပြဌာန်းခွင့်နှင့် ပတ်သက်၍ စဉ်းစားမှုမရှိ။
လွှတ်တော် နှစ်ရပ်စနစ်	ပြည်သူ့လွှတ်တော် (အောက်လွှတ်တော်) (နိုင်ငံလုံး ဆိုင်ရာ ရွေးကောက်ပွဲမှ ၄၈၅ ဦး ကိုယ်စားပြုရန် ရွေးကောက်သည်)။ အမျိုးသားလွှတ်တော် (အထက်လွှတ်တော်) (ပြည်နယ်တစ်ခုစီမှ ၄ ဦးစီ၊ ပြည်နယ်လွှတ်တော်များမှ ပြဌာန်းထားသော ရွေးကောက်ပွဲစနစ်)	ပြည်သူ့လွှတ်တော် (အောက်လွှတ်တော်) အမတ်ဦးရေ ၄၄၀ အနက် လူထုမှ ၃၃၀ ကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည်။ ၁၀၀ ကို တပ်မတော်မှ ခန့်အပ်သည်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် (အထက်လွှတ်တော်) ပြည်နယ်သို့ မဟုတ်သော တရားရုံးမှ ၁၂ ဦးစီ နှင့် အမတ်ဦးရေ လေးပုံတပုံအား စစ်တပ်အတွက် ချန်ထားပေးရမည်။
သမ္မတစနစ် (သို့မဟုတ်) ပါလီမန်စနစ်	ပါလီမန် ဝန်ကြီးချုပ်စနစ်၊ ဝန်ကြီးချုပ် ကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည်။ စက်ဝိုက် ပြည်ထောင်စု သမ္မတကို အထက်လွှတ်တော်မှ ရွေးကောက်ပြီး နိုင်ငံ အကြီးအကဲနှင့် လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့များ၏ စစ်ဦးစီးချုပ်ဖြစ်သည်။	သမ္မတစနစ်။ သမ္မတကို ပြည်သူ့လွှတ်တော် နှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် နှစ်ရပ် (အမတ် ၆၆၄ ဦး နှင့် တပ်မတော်မှ အမတ် ၁၀၀ ဦး သို့မဟုတ် လေးပုံတပုံ) ရွေးချယ်သည်။
ရွေးကောက်ပွဲစနစ်	မဲအများဆုံး ရသွေ နိုင်တမ်း စနစ် (များသော စနစ်) မှ ပြောင်းလဲမှုတရားရုံး ကို ဖော်ပြခြင်း မရှိ။ တည်ဆဲ စနစ်ကို ဆက်လက် ကျင့်သုံးမည် ဟု ခန့်မှန်းရ။	မဲအများဆုံး ရသွေ နိုင်တမ်း စနစ် (များသော စနစ်) မှ ပြောင်းလဲမှုတရားရုံး ကို ဖော်ပြခြင်း မရှိ။
စစ်တပ်ဆိုင်ရာ အရေးများ	စစ်တပ်အား အရပ်သားအုပ်ချုပ်မှု အောက်တွင် ရှိစေပြီး၊ ယင်းအဆင့် အတန်းကို အခြားအစိုးရ ဌာနများကဲ့သို့ အညီအမျှ သတ်မှတ်သည်။	ပါလီမန် နှစ်ရပ်စလုံးတွင် အမတ်ဦးရေ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ ပြည်နယ်ဒေသဆိုင်ရာ လွှတ်တော်များတွင် သုံးပုံတပုံ ဦးရေ နှင့် အရပ်စက် ဌာနများတွင် သုံးပုံတပုံ ကို စစ်တပ်မှ တိုက်ရိုက်ခန့်ထားရန် အဆိုပြုသည်။ နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေး စီမံခန့်ခွဲမှု အတွက် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်မှ တာဝန် ယူရမည်။ သမ္မတသည် စစ်တပ်ဆိုင်ရာ အတွေ့အကြုံများ ရှိထားရမည်။ တိုင်းပြည် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ တွင် စစ်တပ်မှ ပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ စစ်သားများအား အလွန်ကန့်သတ်သော အခြေအနေ၌သာ နယ်စပ် တရားရုံး များတွင် တရားစီရင်ခွင့် ရှိသည်။

ဒီမိုကရေစီဇာနည်
အတွဲ ၁၂၊ အမှတ် ၄၊
အောက်တိုဘာ ၂၀၁၁ခုနှစ်

ဇယား (၁) တွင် အောက်ပါ အဓိက သော့ချက် ကိစ္စရပ်များကို ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

၁။ ဖက်ဒရယ်စနစ်(သို့)ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း၏ပုံသဏ္ဌာန်တခုခု၏သဘာဝ။

၂။ ရွေးကောက်ပွဲစနစ်ဆိုင်ရာပုံစံများ။

၃။ ပါလီမန်ဝန်ကြီးချုပ် (သို့)သမ္မတစနစ် နှစ်ခုတို့အနက်မည်သို့ ဖြစ်စေကာမူ အုပ်ချုပ်စီမံခန့်ခွဲမှု အာဏာ၏ သဘာဝ။

၄။မည်သည့်စနစ်အသစ်တခုခု အောက်တွင်စစ်တပ်မှ ရရှိနိုင်သည့်အထူးအခွင့်အရေးများ စသည် တို့ကို ဖော်ပြထားသည်။

အမှန်စင်စစ်၊ ဤအကြောင်းအရာများသည်တခုနှင့်တခုဆက်နွှယ်နေသကဲ့သို့တွေးမြင်ရမည် ဖြစ်သည်။ အကယ်၍၎င်းတို့အားလုံးကို တခုနှင့်တခုဘက်ညီစွာ ဆက်စပ်ထားခြင်းမရှိက အခြေခံဥပဒေ ဆိုင်ရာ ချိတ်ဆက်မှုများသည် အပိုင်းပိုင်းပြုတ်ထွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးဘဝဇာတ်ခုံကို အသစ်ပြင်ဆင်ရေးဆွဲသည့် မည်သည့်ဒီဇိုင်းကိုမဆို ယခင်က တွေ့ကြုံခဲ့ရသော အခက်အခဲများကို လျော့ပါးစေရန် ဆောင်ရွက်သည့် ကြိုးပမ်းမှု အသစ် တရပ်အဖြစ်ရှုမြင်ပေါ်လွင်ရပေလိမ့်မည်။ ဤကြိုးပမ်းမှုတွင် ဒေသများဆီသို့ အာဏာ အချို့ခွဲဝေပေးသည့် ဗဟိုအာဏာကို လျော့ချစေခြင်း အပေါ်ယံ ဆောင်ရွက် ခြင်းဖြင့် လုံလောက်လိမ့် မည်ဟု မယူဆနိုင်ပါ။ အစိုးရသစ်တရပ်အား တနိုင်ငံလုံး အတိုင်း အတာအရ လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတကာစံသတ်မှတ်ချက်များအရ လည်းကောင်း၊ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လက်ခံနိုင်သည့် စံနှုန်းများနှင့်အညီ ဖြစ်နိုင်သမျှ အကောင်းဆုံး နည်းလမ်းများ ဖြင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရန် လိုအပ်သည်။ ထို့အတူ အစိုးရကလည်း အုပ်စုအားလုံး အနေဖြင့်မဟုတ်သည့်တိုင် အများစုအနေဖြင့် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ လက်တွေ့ ဆောင်ရွက်မှုများထဲတွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေသည်ဟူသော ခံစားချက်မျိုး ရရှိနေစေရန် အမြဲတစေ လိုအပ်သော တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ခွဲဝေပေးရန် လိုအပ်သည်။ အခြား တဖက်တွင်၊ ကိုယ်စားလှယ်ပြုခွင့် ပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံများကိုလည်း ဥပဒေပြုမှု အဆောက်အအုံအဆင့်ဆင့် ဖော်ဆောင်ရေးတွင် အကျပ်အတည်း တွေ့စေမည့် ဖွဲ့စည်းပုံမျိုး မတည်ဆောက်မီစေရန် အရေးကြီးပေသည်။

ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ အဆိုပြုချက် နှစ်ရပ်စလုံးသည် ၎င်းတို့၏ ရည်မှန်းထားသည့် ဖက်ဒရယ်ရေးရာ စီစဉ်မှုများနေရာတွင် ထူးထူးခြားခြား ဆင်တူနေသည်။ ယင်းနှစ်ရပ်စလုံး သည် အာဏာ တူညီစွာ ခွဲဝေသည့်ဖက်ဒရယ်စနစ်ကို အဆိုပြုလျက်ရှိသည်။ အဓိပ္ပါယ်မှာ

ယင်းမှုများသည် ဂျာမဏီ၊ သြစတြီးယားနှင့်အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတို့တွင် တည်ရှိသော ပုံစံစနစ်များနှင့် ဆင်တူပြီး၊ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်များ၏ နယ်မြေယူနစ်တခုတိုင်းစီတွင် အတိုင်းအတာတစုံတခုအထိ တူညီသော အထူးအာဏာများ ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့် ရှိခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အဆိုပြုချက်နှစ်ရပ်စလုံးတွင် ပြည်နယ်တခု ခြင်းစီအား လူဦးရေအချိုးအစားနှင့် မဆက်နွှယ်ပဲ တူညီသော ကိုယ်စားပြုမှု အရေအတွက် ကို ချမှတ် ပေးထားမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအတွက်ပိုမိုကောင်းမွန်သော ရွေးချယ်မှုတရပ်မှာ အာဏာတူ မဟုတ်သော ဖက်ဒရယ်စနစ် (asymmetrical federalism) ပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းစနစ်အောက်တွင် ပြည်နယ်များသည် ၎င်းတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အဓိက လက္ခဏာရပ်များနှင့် ကိုက်ညီသည့် ကွဲပြားခြားနားမှုရှိသော ဒေသအခြေခံများနှင့် လည်း လိုက်လျောညီထွေ ရှိသည်။ အထူးအာဏာများကို ရရှိကျင့်သုံး နိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်သည်။ အမှန်တကယ်တွင်လည်း ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို တာရှည်စွာ ကျင့်သုံးသည့် နိုင်ငံတိုင်း၊ ဥပမာအားဖြင့် ဘယ်ဂျီယံနိုင်ငံ၊ ကနေဒါနိုင်ငံ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် စပိန်နိုင်ငံတို့သည် အထက်ဖော်ပြပါ အာဏာတူ မဟုတ်သည့် ဖက်ဒရယ်ပုံစံမျိုးကျင့်သုံးသော ကလပ်အဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်ကြသည်။ ယင်းမှာ ပြည်နယ်တခု နှင့်တခု အာဏာတူညီမှုမရှိသည့် ဖက်ဒရယ်စနစ်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤစနစ်၏ ထူးခြားချက်မှာ၊ စပိန်နှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံတို့၌ အထက်လွှတ်တော်နေရာများအတွက် လူဦးရေအချိုးအစား အတိုင်း အများစုကိုကိုယ်စားပြု ရွေးချယ်သည်။ သေချာစွာ စဉ်းစားစိစဉ်ပြုလုပ်သော အာဏာကွဲပြားသည့် ပြည်နယ်များ ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြင့် (ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲသူများ နှင့် နိုင်ငံရေးသမားများအား) လူမျိုးစုံ နေထိုင်သည့် နိုင်ငံတခု တွင် အတူတကွလက်တွဲထားရှိနိုင်ရန် အားပေးသည်။ ဒေသတခုနှင့် တခု ကွဲပြားခြားနား သော၊ ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာသဘောတူညီချက်များကို လွယ်လင့်တကူ ညှိနှိုင်းနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ အာဏာကို တပြေးညီမဟုတ်ဘဲ ခွဲခြားသတ်မှတ် ထားခြင်းဖြင့် (ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ ရေးဆွဲသူများ နှင့်နိုင်ငံရေးသမားများ အကြား) ပိုမိုအဆင်ပြေသည့် တာဝန်နှင့် အာဏာခွဲဝေမှုများကို သတ်မှတ်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ပြည်ထောင်စုကြီး အဆင်ပြေပြေ ပေါင်းစည်း တိုးတက်နိုင်ရေး (holding together federalism) ကို ရှေ့ရှုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားကောင်စီသည် အနည်းဆုံးတိုင်းရင်းသားလူမျိုးဆိုင်ရာ ပြည်နယ် ရှစ်ခုပါဝင်သော ပုံသဏ္ဌာန်တူညီသည့် ဖက်ဒရယ်စနစ်ကို ရေးဆွဲဖော်ပြခဲ့သည်။ ထို့ပြင်၊ ယင်းနှင့်အတူမည်သည့် တိုင်းရင်းသားတခုကမှ လူများစုအဖြစ် လွှမ်းမိုးခြင်း မပြုနိုင်သည့် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးအများအပြား ရောနှောနေထိုင်သည့်နေရာ များကိုလည်း ပြည်နယ်အဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ပြည်နယ် အများအပြားတွင် လူမျိုးစုကြီးများ အကြား သွတ်သွင်းပါဝင်ထားသည့် သေးငယ်သောလူနည်းစုများအတွက်

ဒီမိုကရေစီဇာနည်
အတွဲ ၁၂၊ အမှတ် ၄၊
အောက်တိုဘာ ၂၀၀၁ခုနှစ်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသား ကောင်စီ ဥပဒေမူကြမ်း သည် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ နယ်မြေများ သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသား အထူးဒေသများအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ကြောင်းကို စဉ်းစားဖော်ပြထားသည်။ သို့သော် ယင်းအထူး ဒေသများ သည် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု အဆင့်တွင် သွယ်ဝိုက်ကိုယ်စားပြုခွင့်သာ ပါဝင်ခွင့် ရှိမည် ဟု စဉ်းစားထားပေသည်။ တူညီသောပြည်နယ်များဖြင့်ဖွဲ့စည်းသည့် တပ်မတော်မှ အဆိုပြုထားသော ဖက်ဒရယ်ပုံစံတွင်မူ အနာဂတ်တွင် အနည်းဆုံး ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း ၁၄ ခုအပြင်၊ ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ နယ်မြေ များ ပါရှိမည် ဖြစ်သည်။ အထက်လွှတ်တော်သည် ယင်း၏ လေးပုံတပုံ သောနေရာများတွင် စစ်တပ်မှတိုက်ရိုက် ဖြည့်တင်းခြင်းဖြင့် အရွယ်အစားပိုမို ကြီးမားမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် အမျိုးသား ညီလာခံ၏ အဆိုပြုချက်များတွင် ပြည်နယ်များ ၏ အာဏာများကိုအသေးစိတ်ဖော်ပြခြင်း သော် လည်းကောင်း၊ အထက်လွှတ်တော်နှင့် အောက်လွှတ်တော် ဥပဒေပြုမှု အဆောက်အအုံတို့ အကြား ဆက်စပ်မှုကို ရှင်းလင်း ခြင်းသော်လည်းကောင်း ပြုလုပ်ထားခြင်းမရှိသေးပါ။

အာဏာညီသောပြည်နယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းသည့်ဖက်ဒရယ်စနစ်ကို အပေါ်ယံလေ့လာပါက ဆွဲဆောင်မှု ရှိပြီး စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသော်လည်း (ပြည်နယ်အသေးစားများအား ကိုယ်စားလှယ်ပြုမှု ပိုမိုများပြား နေခြင်းနှင့် ထိန်းညှိနေရခြင်း စသည်တို့ လိုအပ်လာမည် ဖြစ်ရာ) ယင်းစနစ်သစ်သည် ဒီမိုကရေစီ စတင်တည်ဆောက်ရမည့် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အန္တရာယ် များသောရွေးချယ်မှုတရပ် ဖြစ်လာနိုင်သည်။ ဤအချက်ကို အကြံပြု ထောက်ပြနိုင်သည့် (အဆိုးဘက်ကိုဦးတည်သွားနေသည်ဆိုသော) သင်ခန်းစာ များ ရှိပါသည်။ ဗမာအများစုအနေဖြင့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ၏ အခွင့်အရေး များနှင့် ယင်းတို့၏ထူးခြားသော အားကောင်းချက်များကို လေးစားနိုင်မည်၊ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ စိုးရိမ်မှုမရှိအောင် ပြုလုပ်ရန်လိုအပ်သည်။ ဟူသော ယူဆချက်မျိုး အား လက်ခံရန် ဝန်ခံလေးလှသော်လည်း ဤအများစုဗမာတိုင်းရင်းသားများ အနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ခြောက်ဆယ် ရာခိုင်နှုန်း လူဦးရေ အချိုးအစားအရ အများစုရရှိနေမှုသည် (တူညီသောဖက်ဒရယ်မူအရ) အာဏာခွဲဝေရာတွင် ဆယ်နှစ်ရာခိုင်နှုန်းသော အာဏာ ကိုသာ ရနိုင်မည် ဟူသော စနစ် အပေါ်တွင် စိတ်မသက်မသာ ဖြစ်မည်မှာ ဓမ္မတာဖြစ်သည်။ အမျိုးသားကောင်စီ၏ အဆိုပြုချက်များအောက်တွင် စီမံ လျာထားသည့် ရှစ်ပြည်နယ် အနက် ငါးပြည်နယ် မှာ (လူဦးရေစုစုပေါင်း၏ တစ်ဆယ့်လေး ရာခိုင်နှုန်း မျှသာ ကိုယ်စားပြု ထားသော်လည်း) အထက်လွှတ် တော်တွင်အများစု ညွန့်ပေါင်းမဲတခု ကိုဖွဲ့စည်းနိုင်မည် ဖြစ်ပြီး ဗမာအများစု ကိုအနိုင်ရမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ပိုမို အလုပ်ဖြစ်နိုင်မည့် ပုံစံမှာ လူနည်းစုအုပ်စုတခုတိုင်း (သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တိုင်း) တွင်၎င်းတို့၏ အထူးလိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီသောဆောင်ရွက်ခွင့်

အခွင့်အာဏာများ ရရှိနိုင်မည့် တူညီခြင်းမရှိသောဖက်ဒရယ်စနစ်တရပ် (asymmetrical federalism) ပင်ဖြစ်လိမ့်မည်။ ယင်းသို့သော ဆောင်ရွက်မှု ကို အကောင်းဆုံး ဥပမာများအဖြစ် အကောင်းဆုံးပြနိုင်သည့်ကိစ္စမှာ ကနေဒါနိုင်ငံ၏ ကိုဘက်ပြည်နယ် ဆိုင်ရာ စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ဘယ်လ်ဂျီယံ၊ အိန္ဒိယ နှင့် စပိန်နိုင်ငံတို့၏ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေများတွင် တွေ့ရှိရသောကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသများ၏ အာဏာများတွင် တွေ့ရှိရမည်။ (စပိန်နိုင်ငံတွင်အဆိုပါအာဏာများကို ကတန်လန်ဒေသတွင် သိသာစွာအများဆုံးအသုံးပြုကြသည်။) မြန်မာနိုင်ငံနှင့် သင့်တော်မည့် အဆိုပါကဲ့သို့သော ပြည်နယ်တခုနှင့်တခုတူညီမှုမရှိသော စီစဉ်ဆောင် ရွက်မှုများကို စဉ်းစားရမည် ဆိုပါက အချို့ပြည်နယ်များတွင် ၎င်းတို့၏ကိုယ်ပိုင် အမျိုးသားအုပ်စုများအတွက် သီးသန့်အထူးပြုအခွင့်အရေးများထားရှိရေးအတွက် စဉ်းစားနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ ကရင်ပြည်နယ်တွင် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများ (ခရစ်ယာန် အရေအတွက် သိသိသာသာရှိနေခြင်း) သို့မဟုတ်ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ဘာသာစကား ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး များ စသည့် ဒေသဆိုင်ရာ ထူးခြားချက်များအပေါ် အခွင့်အရေးများကို အထူးပြု သတ်မှတ်ပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ၊ အထူးအာဏာများကို ရရှိထားသည့် ပြည်နယ်များအနေဖြင့် အားနည်းသော အထက်လွှတ်တော်တရပ် နှင့် ခွဲထွက်ခွင့် အခွင့်အရေး တရပ်မရှိခြင်းကို တုံ့ပြန် လက်ခံစဉ်းစားရန် ဆန္ဒရှိလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

ရွေးကောက်ပွဲစနစ်သစ်များဆီသို့

စနစ်အပြောင်းအလဲဖြစ်သော အသွင်ကူးပြောင်းမှုကာလ၏ အကျိုးကျေးဇူး အများအပြား အနက်မှ တခုမှာ ဖက်ဒရယ်လွှတ်တော်အတွက် ရွေးကောက်ပွဲစနစ်သစ် တရပ်ကို ထူထောင်နိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဗြိတိသျှတို့ထံမှ ပန်းတိုင်ကို ပထမဆုံး ဖြတ်နိုင်သည့်သူ အနိုင်ရသည့်မဲပေးမှုစနစ် (သာမန်မဲအများစုစနစ်) ကိုအမွေဆက်ခံခဲ့ရာ၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၆၂ အကြား မဲပေးမှုစနစ်သည် ကောင်းစွာ အလုပ် လုပ်နိုင်ခဲ့ပုံရသည်။ ယင်းစနစ် (ယင်းစနစ်သည်အခြားနိုင်ငံများတွင် ပါတီကြီးများကို မဲအပိုဆု အသာပေး လေ့ရှိသော်လည်း) အရ ကျင်းပခဲ့သော ယခင်ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ဆယ်ရာခိုင်နှုန်း ခန့်သာ အမတ်နေရာအပို ခံစားခွင့် ရှိခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤရွေးကောက်ပွဲစနစ်သည် အာဏာရပါတီအားမည်သို့မျှ အခွင့်ထူး အပိုဆုပေးခြင်း မရှိခဲ့ယုံ မျှမက၊ အင်အား တောင့်တင်းသော ပါလီမန် အတိုက်အခံ အင်အားစု ကိုပင် ဖြစ်တည်ခွင့် ပြုထားခဲ့သည်။ ဤစနစ်ဖြင့် ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် ဥပဒေပြုအမတ်အရေအတွက် ၂၅၀ အနက် အတိုက်အခံ ပါတီများမှ ၁၀၃ နေရာရှိခဲ့ပြီး ၁၉၆၀ခုနှစ်တွင် အမတ်နေရာ ၉၃ နေရာရှိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းစနစ်တွင် လူနည်းစုတိုင်းရင်းသား လူမျိုးများအား ကိုယ်စားပြုခွင့် ပေးအပ်ခဲ့သည်။ လက်တွေ့အားဖြင့် ရှမ်းပြည်နယ် လူဦးရေသည် ထိုအချိန်က တတိုင်းပြည်လုံး

ဒီမိုကရေစီဂျာနယ်
အတွဲ ၁၂၊ အမှတ် ၄၊
အောက်တိုဘာ ၂၀၀၁ခုနှစ်

လူဦးရေ၏ဆယ် ရာခိုင်နှုန်း ရှိ၍ ၁၉၅၆ ခုနှစ်ပါလီမန်တွင် ရှမ်းအမျိုးသားပါတီများက အမတ်နေရာအားလုံး၏ ရှစ်ရာ ခိုင်နှုန်း ခန့်ရရှိခဲ့သည်။

သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံ၏ရွေးကောက်ပွဲသမိုင်းတွင်(မဲအများစုစနစ်) အများစုမဲရသည့်စနစ် (fast past the post) ပေါ် အခြေခံသော အချိုးအနှိုင်း စနစ်သည် ပင်ကိုယ် အတွင်းသဘာဝ အရ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အန္တရာယ်များ ရှိကြောင်းကို ၁၉၉၀ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲ၌ သာဓက ပြခဲ့သည်။ မည်သည့် အချိုးညီမျှ ကိုယ်စားပြုခြင်းစနစ် (proportional representation) ရွေးကောက်ပွဲများ အောက်တွင်မဆို အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်သည် (မဲပေးမှု စုစုပေါင်း၏ ၆၀ရာခိုင်နှုန်းရရှိသည်နှင့် အညီ) အမတ်နေရာ အများစုဖြင့် လှလှပပ အနိုင်ရမည်သာ ဖြစ်သည်။ သို့သော် တပ်မတော်၏ပါတီ တစည မှာမူ (မဲပေးမှုစုစုပေါင်း၏ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းထောက်ခံမှုရရှိသည်နှင့် အညီ) မဲအများစုစနစ် အောက်တွင် အမှန်တကယ် ရထားသော အမတ် ၁၀ နေရာအစား အချိုးညီမျှကိုယ်စားပြုခြင်းစနစ် အတိုင်းသာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါက အမတ်နေရာ ၁၀၀ ထက်မက ပိုမိုရရှိနိုင်ပေသည်။ ထိုသို့ ရွေးကောက်ပွဲပုံစံ တခုနှင့် တခုအကြား ကွာခြားမှု၏ အကျိုးဆက်မှာ တစညက အရွယ်အစား အင်အား အတော်အတန်ရှိမည့် ပါလီမန် အတိုက်အခံအင်အားစု တခုအဖြစ် ဖြစ်လာခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုမျှသာမက စစ်တပ်၏ နိုင်ငံရေးသမားအကြီးတမ်း ၉၀ဦးခန့်သည် ပါလီမန်အမတ် ဖြစ်လာနိုင်ခွင့် ဆုံးရှုံးခဲ့ပြီး၊ အမတ် တဦးအနေဖြင့် (ယခင်ဖြစ်ခဲ့သော လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများနှင့် ဆက်နွှယ်သည့်) တရားစွဲဆိုခြင်းများကို ဥပဒေအရ အမတ်ဖြစ်၍ ကင်းလွတ်ခွင့်ရနိုင်မည့် အခွင့်အရေးများ ကိုလည်း ဆုံးရှုံးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤအချက်သည်ကျွန်ုပ်တို့အား အံ့အားသင့်စေသည်။ ၁၉၉၀ခုနှစ် အခြေခံရွေးကောက်ပွဲ များ ကို အများစုစနစ် အစား အချိုးညီမျှသည့် ကိုယ်စားပြုခြင်းစနစ်ကိုသာ ကျင့်သုံးခဲ့ပါက တပ်မတော်အနေဖြင့် (အတိုင်းအတာ တခုအထိ အာဏာ ရှိနိုင်မည်ဖြစ်၍) ရွေးကောက်ပွဲ ရလဒ်များကို အသိအမှတ် မပြုရန် ဤမျှမြန်မြန်ဆန်ဆန် လုပ်မည်လောဟု စဉ်းစားရန် ရှိပါသည်။ ထို့အတူ နိုင်ငံတကာရှုထောင့်မှ ဝိုင်းကြည့်ထားမှုကိုလည်း ၁၀ခုနှစ်တခုကျော်မျှ ဖြစ်ပွားအောင် ဖိတ်ခေါ်ခြင်းမျိုး ပြုလိမ့်မည်လော ဟု စဉ်းစားစရာဖြစ်သည်။ အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ဝင်များ (ပြည်ပရောက်) ကမူ နောက်ကြောင်းပြန် စဉ်းစားကြည့်သောအခါ (စစ်တပ်မှ ယခုကဲ့သို့ အဓမ္မလုပ်လာလိမ့်မည်) ယခုကဲ့သို့ ဖြစ်နိုင်ချင်မှ ဖြစ်လာမည် ဆိုကြသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့နှင့်အတူ ကျွန်ုပ်တို့ထပ်မံဆွေးနွေးကြသောအခါ မှတ်သားစရာကောင်းသည့် အချက်မှာ အတိုက်အခံ ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများထဲမှ အဓိက ခေါင်းဆောင်များသည် အချိုးညီမျှ ကိုယ်စားပြုခြင်းစနစ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့၏အမတ်နေရာ အချိုးအနှိုင်းနိုင်ကြောင်းသိရှိလင့်ကစား ယင်းစနစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် သင့်လျော်ကြောင်းကို လိုလားစွာထောက်ခံမှုပြုကြသည်။ အချိုးညီမျှကိုယ်စားပြုခြင်းစနစ်၏

နည်းလမ်း တသွယ်ဖြစ်သော ရောနှောနေသောကိုယ်စားပြုအချိုးညီမျှမှုစနစ် (mixed-member proportional representation) ကို နယူးဇီလန် နှင့် ဂျာမဏီနိုင်ငံ တို့၌ အသုံးပြုကြသည်။ ယင်းစနစ်၏ အားသာချက်တရပ်မှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထဝီ အနေအထားအရ ကိုယ်စားပြုခြင်းနှင့် မဲဆန္ဒနယ်မြေ ကိုယ်စားပြုခြင်းတို့ ပေါင်းစပ်ထားသော ပါလီမန်တရပ်ကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ပြီး၊ ယင်းစနစ်သည် တနိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာအရ ပေးထားသော ပြည်သူ့ဆန္ဒကိုလည်း ရောင်ပြန်ဟတ်ထားပြီးသား ဖြစ်နိုင်သည်။ NLD နှင့် NCUB တို့မှ ၂၀၀၁ခုနှစ် ဇွန်လအတွင်း ဘန်ကောက် ၌ကျင်းပသော ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲသို့ တက်ရောက်လာသူများသည် ရောနှောကိုယ်စားပြုအချိုးညီမျှမှုစနစ် အကြောင်းကို အသေးစိတ် ဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီး၊ အမတ် ၄၈၅ နေရာရှိသော လွှတ်တော်တရပ် တွင် မဲဆန္ဒနယ် တခုချင်းစီမှ တက်ရောက်လာသော အမတ် ၂၈၅ဦးနှင့် နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာအရ စာရင်းပြုထား သော အချိုးညီမျှ ကိုယ်စားပြုခြင်း အမတ်နေရာ ၂၀၀ ထား၍ စဉ်းစားပါက နိုင်ငံရေးပါတီများအတွက် မည်သည့် အကျိုးဆက်များ ဖြစ်လာနိုင်မည်ကို သုံးသပ်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ကြသည်။

အစိုးရဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ပတ်သက်၍ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်က ပါလီမန် ဝန်ကြီးချုပ်စနစ်ပေါ် အလေးပေးစဉ်းစားခဲ့သော်လည်း တပ်မတော်က အစဉ်အလာအတိုင်း ဆောင်ရွက်နေကျ အများစုလွှမ်းမိုးသော သမ္မတစနစ်သစ် တရပ်ကို ပိုမို နှစ်သက်နေကြသည်။ အမျိုးသားညီလာခံ၏ အဆိုပြုချက်များတွင်ဤကိစ္စကို ရောင်ပြန် ဟပ်လျက်ရှိပြီး တပ်မတော်သည် လွှတ်တော် နှစ်ရပ်စလုံးက (စစ်တပ်မှခန့်အပ်ထားသည့် အနည်းဆုံးအမတ်နေရာ ၁၆၆ နေရာအပါအဝင်) ရွေးချယ် တင်မြှောက်သည့် အင်အားကောင်းသော အမှုဆောင်သမ္မတစနစ်ကို လိုလားကြောင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။

အကယ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် စစ်တပ်၏ပါဝင်ပတ်သက်မှု အကြောင်းကို ခေတ္တ ဘေးဖယ်ထားပြီး စဉ်းစားသည့်တိုင်၊ အင်အားကောင်းသော သမ္မတစနစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့သော တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံရှိသည့်နိုင်ငံတခုအတွက် မကောင်းသော ရွေးချယ်မှုတရပ်ပင်ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အင်အားကောင်းသောသမ္မတတရပ်သည် ဆုတခု အနေဖြင့် တန်ဖိုးကြီးမားလွန်းပါသည်။ ယင်းစနစ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့ပါက မြန်မာနိုင်ငံ၏ အချို့ သော အစိတ်အပိုင်းများသည် ယင်းတို့ ဆန္ဒကို လူများစု က အမြဲ လျစ်လျူရှုထားသကဲ့သို့၊ ခြိမ်းခြောက်ထားသကဲ့သို့ ခံစားလာနိုင်သည်။ တိုင်းရင်းသားမဲပေးမှု (ethnic voting) မျိုးရှိခဲ့ပါက မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဗမာတဦးဦးသာ အမြဲတစေသမ္မတ ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်ပြီး လူအနည်းစုတိုင်းရင်းသား များမှာ (တနိုင်ငံလုံး လူဦးရေစုစုပေါင်း၏ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ပင် ရှိသော တိုင်းရင်းသားများသည်) တနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အာဏာသို့ဆက်သွယ်ရာတွင် သွယ်ဝိုက်ဆက်ဆံမှု သို့မဟုတ် လေးလေးနက်နက် မရှိမှု ဖြစ်နေသည်ကို ခံစားလာကြ

ဒီမိုကရေစီဂျာနယ်
အတွဲ ၁၂၊ အမှတ် ၄၊
အောက်တိုဘာ ၂၀၀၁ခုနှစ်

ပေလိမ့်မည်။ ဤဖြစ်စဉ်မှာ နိုက်ဂျီးရီးယား၊ သီရိလင်္ကာ၊ ကင်ညာ နှင့်ဂိုင်းယာနာ စသည့် တိုင်းပြည်များတွင် အင်းအားကောင်း သော သမ္မတ စနစ်ကြောင့် နိုင်ငံဖွဲ့စည်းပုံ တွင် အားနည်းချက်ဖြစ်စေသော သာဓကများ ဖြစ်သည်။ အချို့သောပညာရှင်များ ကမူ သမ္မတစနစ်သည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအရေး ကို ဖြန်ဖြေကိုင်တွယ် နိုင်မှုရှိပြီး စွမ်းဆောင် နိုင်မှုအင်အားများလည်း ရှိသည်ဟု ရှုမြင်ကြသည်။ သို့သော် ဤအချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဗမာအများစု လွှမ်းမိုးထားသည့် အခြေအနေတရပ်တွင် မဖြစ်နိုင်ချေ။

ဤကဲ့သို့ တိုက်ရိုက်ရွေးချယ်သောသမ္မတစနစ် သို့မဟုတ် နိုင်သူအကုန်ယူ ဟူသောသမ္မတ စနစ်မျိုး ကြောင့် ဘေးထွက်ရလဒ်ဆိုးများ ဖြစ်လာနိုင်သည်ကို မှန်းဆမိသောကြောင့် အမျိုးသားညီလာခံ၏ အဆိုပြုချက်များတွင် သမ္မတကို တိုက်ရိုက်မဟုတ်ဘဲ ပါလီမန်မှ တဆင့် သွယ်ဝိုက်ရွေးချယ်ရန် အဆိုပြုခဲ့ကြဟန် တူသည်။ သို့သော် တပ်မတော်က အလိုရှိနေသောပါလီမန်ပုံစံမှာ စစ်တပ်အတွက် နေရာလျာထားချက်ရှိသော ပါလီမန်ဖြစ်ယုံမျှမက၊ ယင်း၏စုဖွဲ့မှုပုံစံတွင် မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့စေသော ချို့ယွင်း အားနည်းချက်များ လည်း ရှိနေသည်။ ဥပမာအားဖြင့်၊ အင်ဒိုနီးရှား နိုင်ငံတွင် ဤစနစ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် အများစုအနိုင်ရမထားသော သို့မဟုတ် လူများစု၏ထောက်ခံမှုမရှိသော နိုင်ငံရေးပါတီ တရပ်၏ ကိုယ်စားလှယ်တဦးအား သမ္မတအဖြစ်ရွေးချယ်ခြင်းဆီသို့ ဦးတည် ခဲ့ပါသည်။ အမျိုးသား ညီလာခံ၏ အဆိုပြုချက်များတွင်သမ္မတအား အုပ်စုသုံးခုမှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသည့် ဒုတိယသမ္မတ သုံးဦးအနက်မှ ရွေးချယ်ရန်ဖြစ်သည်။ ယင်းအုပ်စုသုံးခုမှာ အောက်လွှတ်တော်၏ အရပ်ဖက်ဆိုင်ရာ အမတ်များ၊ အထက် လွှတ်တော်၏ အရပ်ဖက်ဆိုင်ရာ အမတ်များနှင့် ယင်းလွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံး၏ စစ်တပ် အမတ်များဖြစ်သည်။ လွှတ်တော်တရပ်ရပ်မှ အရပ်ဖက်ဆိုင်ရာ သမ္မတလောင်းတဦး ပေါ်ထွက် နိုင်ပါသည်။ သို့သော် လွှတ်တော်တရပ်စီတွင် စစ်တပ်မှခန့်အပ်သူများ အမတ် နေရာ ၂၅ရာခိုင်နှုန်းစီ ရှိရာ စစ်တပ်မှထောက်ခံမှုမပြုသည့် မည်သည့်ပါတီမဆို လွှတ် တော်နှစ်ရပ်စလုံး၌ အမတ်ဦးရေ ၆၀ရာခိုင်နှုန်းကျော်ရရှိမှုသာလျှင် ယင်းတို့၏ ကိုယ်စား လှယ်လောင်းသည် သမ္မတ ဖြစ်ရန် သေချာမည်ဖြစ်သည်။

ထွက်ခွာတော့မည့်အာဏာရှင်များနှင့် ယင်းတို့၏အတိုက်အခံဒီမိုကရေစီအုပ်စုတို့အကြား သဘော တူညီချက်ပြုထားသည့် အချို့သော အသွင်ကူးပြောင်းမှုများတွင် အမျိုးသား သွေးစည်း ညီညွတ်ရေး ဆိုင်ရာအစိုးရများ သို့မဟုတ် တရားဝင်ညွန့်ပေါင်းဖြစ်စေ၊ တရား မဝင်ညွန့်ပေါင်းဖြစ်စေ ပေါင်းစပ် ဖွဲ့စည်းနိုင်သည့် အစိုးရများ ရှိခဲ့သည်။ သိသာထင်ရှားသော နိုင်ငံရေးကစားသူများ (ဦးဆောင်လှုပ် ရှားသူများ) မှာ ရွေးကောက်ပွဲနိုင်စရာမလိုဘဲနှင့် အားလုံးဖြစ်စေ သို့မဟုတ် အများစုဖြစ်စေ ဤအစိုးရ အဖွဲ့မျိုးတွင် ပါဝင်နိုင်သည်။ ယင်းတို့ အနက် အချို့မှာ (တောင်အာဖရိကနိုင်ငံကဲ့သို့) သတ်မှတ်ကာလ တခုအတွင်း အစိုးရ

အဖြစ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးမျိုး ရမည် ဖြစ်သည်။ နေဝင်ချိန်(sunset clause) ကိုင်တွယ် ဆောင်ရွက်မှုများလည်း ပါဝင်မည်ဖြစ်သည်။ အချို့မှာမူ (ဖီဂျီ နိုင်ငံမှာကဲ့သို့) ယင်းသတ်မှတ်ချက်ကို အခွင့်ကောင်းယူ၍ ပိုမိုအားကောင်းလာအောင် ဆောင်ရွက်ကြမည် ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်မူ ထိုသို့သော သဘောတူညီချက်များ ရရှိရန်အတွက် ဖြစ်ပေါ် နိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်အနေအထား မတွေ့မြင်ရသေးပါ။ သို့သော် ယခင်တပ်မတော်က ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီကဲ့သို့သော လူထုပါတီ ပုံစံသစ် တရပ်သည် အနာဂတ်တွင် ခေါင်းထောင်ထလာပြီး သိသာသည့် လူထု ထောက်ခံမှု ရနိုင် သည်ကို မဖြစ်နိုင်ဟု လျော့တွက်၍မရချေ။ တဖက်၌ ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်တွင် တိုင်းရင်းသား တစ်ချင်း၏ အရေအတွက်မှာ အလွန်ပင်သေးငယ်လျက်ရှိရာ အမျိုးသား စည်းလုံး ညီညွတ်ရေးအစိုးရတရပ်တွင် တိုင်းရင်းသားတစ်ချင်းအား ကိုယ်စား ပြုသည့် ဖွဲ့စည်းမှုမျိုးကို ဆောင်ရွက်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ အနုတ်လက္ခဏာဆောင်၍ အပျက်ပင် ဖြစ်နိုင်သည်။ အကယ်၍ ဗဟိုအာဏာကိုလျော့ချခြင်း သို့မဟုတ် ဖယ်ဒရယ် ဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှုများကို သာ တိတိကျကျ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါက၊ ထို့အတူ NLD သည် ဗမာမဟုတ်သော တိုင်းရင်းသားများ အကြား သိသာသောထောက်ခံမှုမျိုး ဆက်လက် ရှိနေ သေးပါက၊ဗဟိုအစိုးရအာဏာအား (လူမျိုးစုအခြေစိုက် လူနည်းစု ပါတီများ အကြား) ဖြန့်ကျက်ခွဲဝေပေး ခြင်းသည် အကျိုးရှိမည်မဟုတ်ဘဲ ထိခိုက်မှု ပင်ဖြစ်ပေါ် နိုင်သည်။ မြန်မာ နိုင်ငံ အတွက် အကောင်းဆုံး အလားအလာများကို ထောက်ရှုရသော်၊ လူတိုင်းပါဝင်မှုမှု (inclusiveness) သည် (သက်သက်ဖန်တီးခြင်း မဟုတ်ဘဲ) လက်ရှိရှိဆဲ နိုင်ငံရေးပါတီများ၏ ဘေးထွက် ‘သဘာဝ’ ရလဒ် တစ်ခုဖြစ် သာ ဖြစ်သင့်သည်။ (အန္တိယနိုင်ငံတွင် ပထမ ဆယ်စုနှစ် အတွင်း ကွန်ဂရက်ပါတီ အုပ်ချုပ်ခဲ့မှု ကဲ့သို့ ဖြစ်နိုင်လျှင် အကောင်းဆုံး ဖြစ်သည်။)

တည်ရှိဆဲ တပ်မတော်ခေါင်းဆောင်များသည် ယေဘုယျအားဖြင့် အခြေခံအား ကောင်းသော ပါတီစုံစနစ်တရပ် ပေါ်ထွက် လာရေး ကိစ္စကို စိတ်ဝင်စားခြင်းမရှိဘဲ၊ ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင် အထူးပြု အာဏာရရှိလိုခြင်းကို သာ ပို၍ စိတ်ဝင်စားနေသည်။ ဤအချက်မှာ ၎င်း၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေဆိုင်ရာ အဆိုပြုချက်များတွင် ရှင်းလင်းစွာ တွေ့ရှိရသည်။ တပ်မတော်၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများမှာ မည်သည့် ဒီမိုကရက်တစ် သို့မဟုတ် ဒီမိုကရေစီ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း နိုင်ငံများတွင် စစ်တပ်များ ရထားသော အခွင့်အရေးထက် မတန်တဆ ကြီးမားသော နိုင်ငံရေးအခန်းကဏ္ဍတရပ် ရယူနိုင်ရန် မျှော်လင့်လျက်ရှိသည်။ ယင်း၏ မျှော်လင့်ချက်တွင် အုပ်ချုပ်မှုအဆင့်ဆင့်ရှိ ဥပဒေပြုလုပ်ငန်းတိုင်း တွင် သိသာ သောအမတ်နေရာ အရေအတွက်ကို ထိန်းထားလိုသည့် ဆန္ဒရှိသည်။ ထို့အတူ အဓိက ကျသော လုံခြုံရေးနှင့်စီးပွားရေးမူဝါဒများ အပေါ် ဆက်လက် ချုပ်ကိုင်ထားလိုပြီး ဗျူရိုကရက်တစ် အုပ်ချုပ်ရေး၊ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် တရားစီရင်ရေး ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များတွင် အဆုံး အပြတ်ပေး သော နေရာတိုင်း၌ အင်အားလွှမ်းမိုးလိုခြင်းရှိနေသည်။

ဒီမိုကရေစီဇာနည်
အတွဲ ၁၂၊ အမှတ် ၄၊
အောက်တိုဘာ ၂၀၀၁ခုနှစ်

အကယ်၍ အာဏာချိန်ခွင်လျာတွင် စစ်တပ်မှ အားသာနေ၍ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အထူးအခွင့်အရေး ရရှိနေမှုများကို လိုက်လျော့ရပါက၊ ယင်းအခြေအနေမှာလည်း ငြိမ်းချမ်းသော ဒီမိုကရက်တစ် အသွင်ကူးပြောင်းမှု တရပ်ဖြစ်လာရေး အတွက် မဖြစ်မနေ ဆောင်ရွက်ရမည်ဆိုပါက၊ အဆိုပါ အထူးအခွင့်အရေးများကို ဖြစ်နိုင်သမျှ အကန့်အသတ်တခု အတွင်းတွင် ယာယီသဘောမျှသာ ပေးအပ်ထားရန် အရေးကြီးသည်။ ချီလီနိုင်ငံ၏ ဥပမာတွင် အသွင်ကူးပြောင်းရေး စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုများ၌ အဆိုပါ အထူးအခွင့်အရေးများကို အချိန်နှင့်အခြား အကန့်အသတ်မရှိ လွှတ်ပေးခဲ့မိသောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးနှင့် အုပ်စု အကျိုးစီးပွားကို သာဦးထိပ်ထားသော စစ်အုပ်စုလက်ထဲမှအာဏာကို လွှဲယူနိုင်ရန် အတွက် အချိန်ကြာမြင့်စွာ စောင့်ဆိုင်းခဲ့ရသည်။

အမျိုးသားညီလာခံ၏ ဥပဒေအဆိုပြုချက်များတွင် တပ်မတော်အမတ်နေရာများ တောင်းခံသည့် ဒီမိုကရေစီစနစ်မကျသော တောင်းဆိုမှုမှာ လွတ်လပ်သောနိုင်ငံလုံး ဆိုင်ရာ ရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပမှု အပေါ်စစ်တပ်၏ စိုးရိမ်စိတ်ကြောင့် ယင်းသို့ အဆိုပြုထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် ရွေးကောက်ပွဲစနစ်ကို မူလရှိရင်းစွဲပုံစံမှ အချိုးညီမျှ ကိုယ်စားပြုခြင်းစနစ်သို့ ရိုးရိုးရှင်းရှင်း ပြောင်းလဲလိုက်ခြင်းဖြင့်ပင်လျှင် တပ်မတော်ပါတီသည် (၁၉၉၀ပြည့်နှစ်၊ ယင်း၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုအတိုင်း အနာဂတ်တွင်လည်း ဖြစ်လာနိုင်သည်ဟူသော ယူဆချက်အရ မှန်းဆ ကြည့်ရသော်) နောက်လာမည့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနည်းဆုံးအမတ်နေရာ ၁၀၀ ခန့်အနိုင်ရရှိ နိုင်ပေသည်။ ဤထိုင်ခုံ အရေအတွက်သည် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာတရားဝင်မှုရရှိခြင်း၊ လူထုထောက်ခံမှု မရှိသည့် (ဖွဲ့စည်းပုံအရ အလိုအလျောက် အမတ်ဖြစ်ရမည် ဟူသောအချက်ဖြင့်) အာဏာ ကိုင်စွဲထားခြင်း မျိုးထက် စာလျှင် တပ်မတော်အတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သော နိုင်ငံရေးရလဒ်မျိုး ဖြစ်သည်။ ဤသို့သော တရားဝင်ဖြစ်မှုသည် တပ်မတော်ခေါင်းဆောင်များ အနေဖြင့် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် နိုင်ငံအတွင်းမှ နှင်ထုတ်မခံရအောင်လည်း ကြီးကြီးမားမား အကာအကွယ်ပြုထားသည့် အခွင့်အရေးတရပ် ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်သလို ပါလီမန်ဆိုင်ရာ (နိုင်ငံရေးပြစ်မှုများနှင့် ပတ်သက်သည့် အရေးယူမှုများမှ) ကင်းလွတ်ခွင့်ရရှိရန်အတွက်လည်း ပိုမိုလွယ်ကူစွာ အကာအကွယ် ပေးနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် စစ်တပ်မှလိုလားတောင်းခံသည့် ကာကွယ် စောင့်ရှောက်မှုအချို့မှာ အခြေခံဥပဒေအတွင်း၌ အဓမ္မသွတ်သွင်းထားခြင်း မဟုတ်ဘဲ ဒီမိုကရေစီ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားကို ပုံမှန်လည်ပါတ်ခြင်းဖြင့်ရရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ဒီမိုကရက်တစ် အတိုက်အခံများအနေဖြင့် အချိုးညီမျှကိုယ်စားပြုခြင်းနှင့် တခုနှင့်တခု ပုံသဏ္ဌာန် အရ ကွဲပြားသောဖယ်ဒရယ်စနစ် နှစ်ရပ်စလုံးကို လက်ခံနိုင်ဘွယ်ရှိသည့် အချို့သော အကြောင်းပြချက်များ ကိုလည်း စဉ်းစားနိုင်ပါသည်။ ပထမ

အနေဖြင့်ဤအဆိုပြုချက်များမှာ စစ်တပ်အား ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပေးမှုများ ပိုမိုရရှိစေနိုင်သော ထွက်လမ်းများပေးထားသကဲ့သို့ ရှိ၍ တပ်မတော် ခေါင်းဆောင်များက ပိုမိုလက်ခံနိုင်မည့် အခြေအနေရှိပြီး၊ ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများ ကလည်း ယင်းသို့ အခွင့်အရေးပေးခြင်းအား ဒီမိုကရေစီပြောင်းလဲရေးအတွက် မလွဲသာသည့် ပေးဆပ်မှုတခု ဟု ယူဆလာကြပြီဖြစ်သည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် တပ်မတော်မှ ယင်းအဆိုပြုချက်များ ကို လက်ခံလိုက်ခြင်း အားဖြင့် ဒီမိုကရေစီနည်းအရယှဉ်ပြိုင်မှုဆီသို့ အလှည့်အပြောင်းတရပ် ပိုမို ဖြစ်လာနိုင်သည်။ တတိယအားဖြင့် ကွဲပြားသော ဖယ်ဒရယ်မှုကို ကျင့်သုံးမှသာလျှင် ပြည်နယ် တခုနှင့် တခု ကွဲပြားခြားနားမှု ရှိနေသော အမျိုးမျိုးသော အစိတ်အပိုင်းများ၏ အမျိုးသား ရေးဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက် များကို အသွင်တူညီမှု မရှိသော ဖယ်ဒရယ် စနစ်တရပ် အောက်တွင် ပိုမိုလွယ်ကူစွာ နေရာချထားပေး နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ (စပိန်နိုင်ငံ၏ ကက်တလန်ဒေသနှင့် ဘတ်စကွီဒေသများတို့အတွက် အထူးအစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်ပေးမှုတို့သည် ဤနေရာ၌အသုံးဝင်သော ဥပမာများဖြစ်ပါသည်။)

သဘာဝအလျောက် ဆက်ခံရရှိထားသည့် ဗြိတိသျှပုံစံ အသားကျနေပြီးဖြစ်သည့် တပြည်ထောင်ဆိုင်ရာ စနစ်နှင့် အများစုအနိုင်ရသည့်ရွေးကောက်ပွဲစနစ် (မဲအများစု စနစ်)တို့သည် အနာဂါတ် ဒီမိုကရက်တစ် မြန်မာနိုင်ငံတွင်နေရာရှိလိမ့်မည်မဟုတ်ပါ။ ဖက်ဒရယ် ပုံစံစီဆောင်ရွက်မှုများအားလုံး၏ အဓိကအချက်မှာ နိုင်ငံရေး အဖွဲ့အစည်းတိုင်းသည် ယင်းတို့ အချင်းချင်း အကြားအမှီသဟဲဖြစ်မှု၊ သဟဇာတဖြစ်မှုကို လက်ခံကျင့်သုံးခြင်း ပင်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခိုင်မာစွာ ပေါင်းစပ်သော ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတရပ် ဖြစ်မည် ဆိုပါက အဆိုပါ အမှီသဟဲပြုခြင်း နှင့် အပြန်အလှန် ယုံကြည်မှုရှိခြင်း စိတ်ဓာတ်တရပ်ကို ဗမာတိုင်းရင်းသားများနှင့် ဗမာမဟုတ်သော တိုင်းရင်းသားတို့အကြားဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဆောင်ရွက်သည့် အဆောက်အအုံများ၊ ဖွဲ့စည်းမှုများ လိုအပ်လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏အခြေအနေများနှင့် ပိုမို ကိုက်ညီစွာ ပြုလုပ်သည့် ရွေးကောက်ပွဲ စနစ်တရပ်သည်လည်း အကူအညီဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ပစ္စက္ခကာလ တပ်မတော်၏ အနေအထားသည် အာဏာရှင်အုပ်စိုးမှုတရပ်နှင့် မူးယစ် ဆေးဝါး အခြေခံရာဇဝတ်မှုဂိုဏ်းဖွဲ့မှုများ ဆီသို့ ဦးတည်ပြီး သိက္ခာ ကျဆင်း နေသည့်အနေအထားမှ သမိုင်းဂုဏ်ကို ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာရန် စတင်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည့် အခြေ အနေမျိုး ဖြစ်သည်။ တပ်မတော်အနေဖြင့်လည်း တိုင်းပြည်၏ လွတ်လပ်ရေးနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေအရတည်ရှိသည့် ဒီမိုကရေစီစနစ်နှင့် အစိုးရတို့ကို တရားဝင်ခံကာကွယ် ပေးသည့် ဂုဏ်ပြုအပ်သောအဖွဲ့အစည်းတခု အဖြစ် ပြန်လည်ရောက်ရှိလာစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည့် အချိန်လည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ထက်ဆိုရလျှင် ရွေးကောက်ပွဲအသစ် ကျင်းပပေးခြင်း သို့မဟုတ် ရွေးကောက်ပွဲအသစ်တရပ်ကို

ဒီမိုကရေစီဇာနည်
အတွဲ ၁၂၊ အမှတ် ၄၊
အောက်တိုဘာ ၂၀၀၁ခုနှစ်

လက်ခံအတည်ပြုခြင်း စသည့် အကျိုးကျေးဇူးများအပြင်၊ ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းမှု၏ ကြီးမားသော အကျိုး ကျေးဇူးမှာ အရပ်သားတို့၏ကွပ်ကဲမှုအောက်၌ တသားတည်းကျကျ ခိုင်ခိုင်မာမာ ရပ်တည်နေသော ကျွမ်းကျင်မှု အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်ဝသည့် တပ်မတော်တရပ် ကို တည်ဆောက်နိုင်ခွင့် ရှိလာခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရှေ့၌ မည်သို့ ဖြစ်ပျက်လိမ့်မည် သို့မဟုတ် မည်သည့်အခါတွင် မည်သို့ ဖြစ်မည်ဟု တိကျခိုင်မာစွာ ဟောကိန်းထုတ်ခြင်းသည် ပညာမဲ့သော အားထုတ်မှုမျိုး ဖြစ်လိမ့်မည်။ သို့တိုင်ကျွန်ုပ်တို့ ရှင်းပြခဲ့သည့် အခြေအနေများအတိုင်း ဖြစ်ပွားနေသော မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ဆန်းစစ်လေ့လာသူများနှင့် မူဝါဒရေးဆွဲသူ များသည် ယခင်က သူတို့ပြုလုပ်ခဲ့သည့် လေ့လာမှုမျိုးထက် ယခုအခါတွင် ပိုမိုစူးစိုက်မှုဖြင့် လေ့လာ ကြည့်ရှုခြင်း မရှိပါက ယင်းသည်ပို၍ပင် မိုက်မဲလိမ့်မည် သာဖြစ်သည်။

CONTRIBUTORS

49

How Burma Could Democratize

Stephen Levine is an Associate Professor of Political Science and Head of the School of Philosophy, History, Political Science and international Relations at Victoria University, Wellington New Zealand. He has been Director of the New Zealand Political Change Project and is an expert on the politics of Japan, Taiwan, New Zealand and a number of Pacific Island nations. His publications include *Left Turn: The New Zealand General Election of 1999* (2000); *New Zealand Under MMP: A New Politics?* (1996); *Waging Peace: Towards 2000, Maori Political Perspectives* (He Whakaaro Maori Mo Nga Ti Kanga Kawanatanga) (1985); and *The Fijian Provincial Administration Review Regional Report* (1985).

Andrew Reynolds is Assistant Professor in the Department of Political Science at the University of North Carolina at Chapel Hill. He received his M.A. from the University of Cape Town and his Ph.D. from the University of California, San Diego. Reynolds has worked for the United Nations, the International Institute for Democracy and Electoral Assistance (IDEA), and the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE) and has served as a consultant on issues of electoral and constitutional design for Angola, Fiji, Guyana, Indonesia, Jordan, Liberia, Northern Ireland, Sierra Leone, South Africa, and Zimbabwe. His interest in Africa has concentrated on democratization and electoral politics, political consequences of electoral systems, and political theory of representation, for which he has received research awards from the U.S. Institute of Peace, National Science Foundation, and Institute on Global Conflict. Among his publications are *The Architecture of Democracy* (2001); *Electoral Systems and Democratization in Southern Africa* (1999); *Election '99 South Africa: From Mandela to Mbeki* (1999); and *Elections and Conflict Management in Africa* (1998), co-edited with T. Sisk.

Alfred C. Stepan is Wallace Sayre Professor of Government at the School of International and Public Affairs of the Columbia University. He was the first Rector and President, Central European University (Budapest, Prague and Warsaw) from 1993-1996. Before this, he was the Dean of SIPA from 1983-91. He holds B.A. from University of Notre Dame, B.A. and M.A. from Balliol College, Oxford University, and Ph.D. from Columbia University. He has written extensively on comparative politics, democratic transition and federalism including *Problems and Democratic Transition and Consolidation: Southern Europe South America and Post-Communist Europe* (with Juan J. Linz); *Rethinking Military Politics: Brazil and the Southern Cone*; and *The Military on Politics: Changing Patterns in Brazil*.

Mark Tamthai is Director of the Humanities for Society Center, Faculty of Arts, Chulalongkorn University, Bangkok. He has taught at Chulalongkorn University for the past 27 years, first in the Mathematics Department and then in the Department of Philosophy. He is also an Advisor to the Office of the National Security Council of Thailand. His recent publications include "Democracy with a Heart" (1999) and "Can Constitutional Monarchies be Justified" (2000).

List of Participants

50

- 1) Mr. Teddy Buri, MP – President, Members of Parliament Union (MPU)
- 2) Dr. Chotzang Yawngnaw – Technical Advisory Network of Burma (TAN)
- 3) Dr. Sann Aung, MP – Minister, National Coalition Government of the Union of Burma (NCGUB)
- 4) Khun Marko Ban, MP – Minister, NCGUB
- 5) Mr. Maung Maung Latt, MP – Secretary, MPU
- 6) Mr. Bo Thaung, MP – Secretary, MPU
- 7) Mr. Zin Lin – Senior Staff, NCGUB (Thailand)
- 8) Mr. Aung Thin – Director, NCGUB (Thailand)
- 9) Mr. Htan Lian Paung, MP – MPU
- 10) Dr. Thaung Htun – UN Representative, NCGUB
- 11) Dr. Tin Maung Than – Researcher and Former Editor of *Thint-ba-wa* Magazine
- 12) Dr. Kyaw Nyunt – Secretary, NCGUB
- 13) Mr. Sunny Mahinda – Secretary, All Burma Student Democratic Front
- 14) Mr. Soe Aung – Director, National Democratic Development
- 15) Mr. Zaw Min – Secretary, Democratic Party for New Society
- 16) Ms. Shelly – Kachin Women Association in Thailand
- 17) Ms. Khin Ohmar – Women Affairs Coordinator, NCGUB
- 18) Mr. Doe Sae – Director, Foreign Affairs, Karenni National Progressive Party
- 19) Mr. David Htaw – Secretary of Foreign Affairs, National Democratic Front, Karen National Union
- 20) Mr. Khun Kyar Nu – Chairman, Shan Democratic Union
- 21) Mr. Than Htut – Joint Secretary, National League for Democracy (Librated Area)
- 22) Ms. Myint Myint Sann – Burmese Women Union
- 23) Mr. Daniel Aung – Vice President, MPU
- 24) Mr. Myint Cho – Special Assistant to the President, MPU
- 25) Mr. Zaw Oo – The Burma Fund

Conference Agenda

51

How Burma Could Democratize

Monday, June 11st

- 8:30 – 9:00 Registration
9:00 – 9:30 Introduction: **Zaw Oo** (TBF)
Welcoming remarks: **Mr. Teddy Buri**, MP, President, Members of Parliament Union
Prof. Andrew Reynolds, Notre Dame University
9:30 – 10:45 Facilitator: **Dr. Chao-tzang Yawngghwe** (TAN)
Session 1: Transition from Military Rule
Prof. Alfred Stepan, Columbia University
10:45 – 11:00 Coffee Break
11:00 – 12:30 Brainstorming on 'Transition from Military Rule in Burma'
12:30 – 2:00 Lunch
2:00 – 3:15 Facilitator: **Dr. Thaung Htun** (NCGUB)
Session 2: Designing Electoral System in Democratic Transitions
Prof. Andrew Reynolds, Notre Dame University
3:15 – 3:30 Coffee break
3:30 – 5:00 Brainstorming on 'Electoral options for Burma's Transitions'

Tuesday, June 12th

- 9:00 – 10:15 Facilitator: **Dr. Myo Nyunt** (Edith Cowan University)
Session 3: Issues of federalism, autonomy and decentralization
Prof. Stephen Levine, Victoria University
10:15 – 10:45 Brainstorming on "Practical aspects of federal formula for Burma"
10:45 – 11:00 Coffee break
11:00 – 12:00 Continue brainstorming on 'decentralization'
12:00 – 12:30 Facilitator: **Dr. Tin Maung Than** (University of Pittsburg)
Summary: Overall transition issues facing Burma: Where to now?
12:30 – 2:00 Lunch break
2:00 – 3:15 Facilitator: **Prof. Witthaya Sucharithanarugse** (Chulalongkorn University)
Session 4: Transition in Thailand
Prof. Mark Tamthai, Chulalongkorn University
3:15 – 3:30 Coffee break
3:30 – 4:45 Brainstorming on "What next: practical steps?"
4:45 – 5:00 Conclusion:
- Prof. Andrew Reynolds
- Zaw Oo

